

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ

за результатами проведення первинної акредитаційної експертизи
Галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки»
зі спеціальності 6.030102 «Психологія»
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

Навчальний заклад:

**Чорноморський національний
університет імені Петра
Могили**

Освітній ступінь:

«Бакалавр»

Експерти:

Мозгова Галина Петрівна – завідувач кафедри психосоматики і психологічної реабілітації Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, доктор психологічних наук, професор, голова комісії.

Пасніченко Анжела Едуардівна – доцент кафедри психології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, кандидат психологічних наук, член комісії.

2018 р.

Голова комісії

Г. П. Мозгова

ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ

**за результатами проведення первинної акредитаційної експертизи
Галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки»
зі спеціальності 6.030102 «Психологія»
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили**

Відповідно до підпункту 20 пункту 2 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про вищу освіту» та пункту 4 Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 р. № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» і наказу Міністерства освіти і науки № 19-л від 10.01.2018 р. у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили з 29 січня по 31 січня 2018 року експертна комісія Міністерства освіти і науки України у складі:

Голови комісії: Мозгова Галина Петрівна – завідувач кафедри психосоматики і психологічної реабілітації Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, доктор психологічних наук, професор.

Члена комісії: Пасніченко Анжела Едуардівна – доцент кафедри психології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, кандидат психологічних наук.

розглянула подані матеріали акредитаційної справи та перевірила рівень підготовки фахівців за галуззю 0301 «Соціально-політичні науки» зі спеціальності 6.030102 «Психологія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Перевірку діяльності за спеціальністю «Психологія» у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили (далі – Університет), проведено експертами відповідно до Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах (затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 року № 978; Державних вимог до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу (Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.06.2012 року № 689); Положення про експертну комісію та порядок проведення акредитаційної експертизи (затверджене Наказом Міністерства освіти і науки України від 14.01.2002 року № 16); Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти (затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 року № 1187).

Висновки підготовлено здійснивши аналіз: матеріалів акредитаційної справи галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки» зі спеціальності «Психологія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, які підготовлено університетом;

- встановлених законодавством вимог щодо освітньо-методичного, кадрового, матеріально-технічного забезпечення;
- фактичного стану навчальних приміщень, кабінетів та лабораторій;
- навчально-методичного забезпечення освітнього процесу та організації освітньої, методичної, виховної і профорієнтаційної роботи;
- контрольних перевірок рівня знань здобувачів вищої освіти за ККР з циклу професійної та практичної підготовки;

1. Загальна характеристика ЧНУ ім. Петра Могили та кадрове забезпечення

Чорноморський національний університет імені Петра Могили (далі по тексту ЧНУ імені Петра Могили) – вищий навчальний заклад державної форми власності IV рівня акредитації, державної форми власності, підпорядкований Міністерству освіти і науки України.

Структура ЧНУ імені Петра Могили вибудовується за схемою класичного університету сучасного типу. Він налічує 6 факультетів (комп'ютерних наук, економічних наук, політичних наук, фізичного виховання і спорту, соціології, юридичний), 4 інститути (інститут філології, інститут державного управління, інститут післядипломної освіти, медичний інститут), 38 кафедр, охоплює підготовку із 34 спеціальностей.

Створення Чорноморського національного університету імені Петра Могили на усіх стадіях свого розвитку тісно пов'язана з історією народження і розвитку Києво-Могилянської академії. За період з 17 січня 1996 року до теперішнього часу університет пройшов шлях від філії Національного університету «Києво-Могилянська академія», Миколаївського гуманітарного університету ім. Петра Могили, Чорноморського державного університету до Національного. Заснуванню Києво-Могилянської академії сприяв видатний релігійний, культурно-освітній діяч Петро Могила. Діяльність Петра Могили в галузі освіти була спрямована на піднесення національної свідомості.

Національний університет «Києво-Могилянська академія» засновано як Київську Братську школу в 1615 році. Статус колегіуму отримав в 1632 році, статус академії – в 1658 році. Києво-Могилянська академія відроджена 19 вересня 1991 року на своїй історичній території як перший незалежний вищий навчальний заклад України – університет «Києво-Могилянська академія». Статус національного набув у 1994 році.

17 січня 1996 року прийнята Ухвала Вченої ради національного університету «Києво-Могилянська академія» про заснування Миколаївської філії НаУКМА, яка була затверджена Постановою Кабінету

Міністрів України від 3 липня 1996 року. 13 березня 2002 року за розпорядженням Кабінету Міністрів України № 112-р створено Миколаївський державний гуманітарний університет імені Петра Могили на базі Миколаївської філії Національного університету «Киево-Могилянська академія». Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 712 від 03.07 1996 року на базі університету утворено «Миколаївський навчальний національно-культурний комплекс» як осередок української культури, спрямований на розвиток особистості як найвищої загальнолюдської цінності, без якої неможливий історичний поступ нації і держави. До складу комплексу входять:

Миколаївський муніципальний колегіум, Миколаївський обласний юридичний ліцей, 8 шкіл, 4 гімназії та ліцеї міста Миколаєва, Южноукраїнська, Южне, Херсона, Кіровограда.

10 грудня 2008 року Розпорядженням Кабінету Міністрів України за № 1521-р Миколаївський державний гуманітарний університет імені Петра Могили реорганізовано в Чорноморський державний університет імені Петра Могили.

14 червня 2016 року Указом Президента України №252/2016 Чорноморському державному університету імені Петра Могили надано статус Національного.

Клименко Леонід Павлович є засновником та керівником закладу освіти, ректором Чорноморського національного університету імені Петра Могили, професором, доктором технічних наук, Заслуженим діячем науки і техніки України, Академіком Міжнародної інженерної академії та інженерної Академії України. Л.П. Клименко є автором понад 150 наукових навчально-методичних праць та 19 винаходів, чотири з яких впроваджені у виробництво із значним економічним ефектом, членом спеціалізованої вченої ради в Хмельницькому державному університеті та в Національному університеті кораблебудування ім. С.Й. Макарова, веде аспірантуру за спеціальностями 05.02.04 «Тертя і зношування в машинах», 21.06.01 «Екологічна безпека».

Нагороди ректора: дипломант ВДНГ СРСР і ВДНГ УРСР, лауреат премії ЛКСМУ в галузі науки і техніки, медаль Петра Могили, нагрудний знак «За наукові досягнення», почесний знак і диплом «Патріот України», Почесна відзнака «За заслуги перед містом Миколаєвом» (2009 р.), Почесна грамота та нагрудний знак «За особливі заслуги перед українським народом» (2009 р.), Почесна Грамота та нагрудний знак Кабінету Міністрів України (2009 р.), Почесна Грамота Комітету з фізичного виховання та спорту МОН молодь спорту (2011 р.), Почесна відзнака Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова та Золота медаль «Михайло Петрович Драгоманов 1841-1895 рр.» (2012 р.), Медаль та диплом Почесного професора Wisconsin International University (2012 р.), Почесна відзнака Національного олімпійського комітету та Асоціації ветеранів спорту України (2012 р.),

Грамота Співки журналістів України (2013 р.), Медаль від Української православної церкви «За жертвовність та любов до України» (2015 р.).

В основу науково-дослідної діяльності ЧНУ імені Петра Могили був покладений національний досвід, зокрема філософська концепція Петра Могили – органічне поєднання наукової та навчальної діяльності. Це дало змогу успішно пройти ліцензування та акредитацію із запроваджених спеціальностей.

У ЧНУ імені Петра Могили на факультеті комп'ютерних наук ліцензовано та ведеться навчання з такими напрями та спеціальності як: «Комп'ютерні науки», «Комп'ютерна інженерія», «Системний аналіз», «Комп'ютерні науки та інформаційні технології»,

«Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології», «Інженерія програмного забезпечення».

Факультет економічних наук веде навчання за ліцензованими спеціальностями «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Фінанси, банківська справа та страхування», «Облік і оподаткування», «Менеджмент» та «Геодезія та землеустрій».

Факультет політичних наук має ліцензовані спеціальності «Політологія», «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», «Історія та археологія».

Факультет соціології проводить навчання за ліцензованими спеціальностями «Соціальна робота» та «Соціологія».

На юридичному факультеті ліцензовано спеціальність «Право».

На факультеті фізичного виховання і спорту ліцензовано спеціальності «Фізична культура і спорт» та «Фізична терапія, ерготерапія».

В медичному інституті, створеному 28 серпня 2015 року (рішення Вченої ради ЧНУ імені Петра Могили від 27.08.2015 р.), ліцензовано такі спеціальності: «Медицина» та «Екологія».

Інститут філології створено при університеті 1 вересня 2010 року. Інститут готує фахівців за ліцензованими спеціальностями «Журналістика» та «Філологія» з переліком спеціалізацій: «Мова і література (англійська)», «Мова і література (німецька)», «Переклад (англійська та німецька мови)» та «Українська мова і література».

Інститут державного управління здійснює підготовку магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» з переліком спеціалізацій: «Державна служба» та «Місьцеве самоврядування».

Навчально-науковий інститут післядипломної освіти в своїй діяльності охоплює такі напрями, як підвищення кваліфікації, перепідготовка (друга вища освіта), заочна освіта та ступенева освіта.

Підготовка здобувачів вищої освіти в ЧНУ імені Петра Могили проводиться за очною (денною та вечірньою) і заочною формами навчання, за держзамовленням та за кошти фізичних і юридичних осіб.

Відповідно до наказу МОН №693 від 10.05.2017 року в ЧНУ імені Петра Могили створено спеціалізовану вчену раду Д 38.053.02 з правом

прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук за спеціальностями:

07.00.01 – історія України

07.00.02 – всесвітня історія

Наказом МОН України №996 від 11.07.2017 року в ЧНУ імені Петра Могили створено спеціалізовану раду Д 38.053.03 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук з державного управління за спеціальностями:

25.00.02 – механізми державного управління.

Наказом МОН України №642 від 26.05.2014 року в ЧНУ імені Петра Могили створено спеціалізовану вчену раду Д 38.053.05 з правом прийому до розгляду та проведенням захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) технічних наук з наступних спеціальностей:

05.13.05 – комп'ютерні системи та компоненти;

05.13.06 – інформаційні технології.

Наказом МОН України №1222 від 07.10.2016 року в ЧНУ імені Петра Могили створено спеціалізовану раду К 38.053.04 з правом приймати до розгляду та проводити захист дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук зі спеціальностей:

10.01.04 – література зарубіжних країн;

10.01.06 – теорія літератури.

Наказом МОН України №820 від 11.07.2016 року в ЧНУ імені Петра Могили створено спеціалізовану раду К 38.053.01 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук зі спеціальностей:

23.00.02 – політичні інститути та процеси;

23.00.04 – політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку.

Для забезпечення рівня освіти, який відповідає міжнародним вимогам, ЧНУ ім. Петра Могили підтримує постійні та міцні зв'язки з різними міжнародними організаціями і закордонними університетами. Розширюється практика запрошення провідних іноземних вчених для викладання в ЧНУ імені Петра Могили, а також практика стажування наших студентів та викладачів у закордонних університетах.

За даними на 01.10.2017 року кількість студентів денної форми навчання складає 3920 осіб, 782 студенти навчаються за заочною формою навчання. Викладацький склад університету становить 419 осіб, з яких працює 70 докторів наук; 52 професори; 182 кандидатів наук; 127 доцентів.

Конкретні показники діяльності ЧНУ імені Петра Могили нижче представлені в таблиці 1.

Окремо необхідно відмітити рівень професіоналізму професорсько-викладацького складу факультету соціології. Під час проведення навчальних занять викладачі керуються не тільки загальнотеоретичними положеннями, а й використовують практичний досвід у сфері соціально-психологічних питань. Всі кафедри мають достатній чисельний та якісний

склад згідно з вимогами закону України «Про вищу освіту»; їх викладачі виконують педагогічне навантаження, методичну та наукову роботи, беруть участь в українських і зарубіжних конференціях та науково-методичних заходах.

Підготовка фахівців за напрямом підготовки 6.030102 «Психологія» в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили було розпочато у 2014 році кафедрою психології. Випускова кафедра з підготовки психологів входить до складу факультету соціології. Завідувач кафедрою – доктор психологічних наук, професор Васильєв Ярослав Васильович.

Кафедра психології має у своєму штатному складі 8 співробітників. Серед них 1 доктор наук, 1 професор, 6 кандидатів наук, 4 доценти.

За результатами діяльності в 2016-2017 рр. університет посів 44 місце серед 200 найкращих навчальних закладів України в щорічному рейтингу ВНЗ ЮНЕСКО «Топ-200 України». Інформаційним ресурсом Освіта.ua складено консолідований рейтинг, що об'єднує найбільш популярні рейтинги ВНЗ України. Згідно з цим рейтингом університет посідає 49-50 місце серед 269 найкращих ВНЗ України, та 5 місце серед кращих ВНЗів Південного регіону. В ЧНУ імені Петра Могили функціонують 3 науково-дослідні інститути, 13 центрів, 6 лабораторій та 3 відділення, докторантура й аспірантура.

Редакційно-видавничий відділ є структурним підрозділом Чорноморського національного університету імені Петра Могили. ЧНУ імені Петра Могили є засновником наукових фахових видань, зареєстрованих відповідно до чинного законодавства. Видаються 15 фахових журналів та один студентський науковий журнал. З 2015 року журнал «Public Policy and Economic Development» та збірник наукових праць «Наукові студії. Історичний архів» внесені до наукометричної бази Index Copernicus International. З 2016 року у міжнародній наукометричній базі Index Copernicus індексуються серії «Філологія. Літературознавство», «Філософія», «Історія», «Політологія» науково-методичного журналу «Наукові праці» та науковий журнал «Чорноморський літопис». У наукометричній базі Scopus станом на 29.06.2016 р. опубліковано 47 статей, індекс Гірша – 4.

За 2017 р. здобувачами та аспірантами університету захищено 11 кандидатських дисертацій і 4 докторські дисертації. Загалом з 2012 по 2017 рр. було захищено 9

дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук та 20 – доктора наук. Науково-педагогічні працівники університету підвищили кваліфікацію шляхом стажування і навчання на курсах підвищення кваліфікації в Україні та закордоном.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили приділяє значну увагу розвитку та поглибленню міжнародних відносин. Університет є лідером з кількості програм академічного обміну, у яких беруть участь наші студенти та викладачі. Багато з них отримали дипломи кращих

університетів США, Німеччини, Франції, Норвегії, пройшли стажування у відомих університетах світу. П'ятнадцять науковців та викладачів ЧНУ імені Петра Могили відзначені дипломами та та медалями Почесної міжнародної спілки вчених Phi Beta Delta, США. Кожного року іноземні викладачі з різних країн світу читають лекції, проводять семінари в університеті. За роки існування установу відвідало більше 100 викладачів із Австралії, Великобританії, Китаю, Іспанії, Італії, Литви, Німеччини, Франції, Норвегії, Південної Кореї, Польщі, Росії, Румунії, США, Швейцарії, Швеції та Японії. Також запрошується відомі іноземні дипломати, науковці, політики. Серед інших слід виокремити візити до університету та зустрічі зі студентами надзвичайних та повноважних послів Болгарії, Великобританії, Німеччини, Франції, Норвегії, Польщі, Швейцарії та США.

Університет виконав значну кількість проектів за підтримки посольств Німеччини, Норвегії, Польщі, США, Франції, Швейцарії, у тому числі проведення літніх шкіл, міжнародних наукових конференцій, створення ресурсних центрів європейських мов тощо.

Університет має визнання та авторитет за кордоном. Він приєднався до Болонської та Таллуарської декларацій, є повноважним членом найвідоміших у світі освітніх організацій – Американської Ради з освіти та Асоціації Європейських Університетів.

В університеті наявні всі необхідні установчі документи, а також документи, що засвідчують право власності оперативного управління чи користування основними засобами для здійснення навчального процесу.

Висновки

Експертна комісія констатує, що Чорноморський національний університет імені Петра Могили має в наявності всі нормативно-правові документи, необхідні для здійснення освітньої діяльності, пов'язаної з підготовкою фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» за напрямом 6.030102 «Психологія». Університет має сучасний рівень організації освітньої діяльності, достатню матеріально-технічну базу і науково-методичний потенціал для підготовки майбутніх фахівців з напрямом 6.030102 «Психологія».

Таблиця 1

Загальна характеристика
Чорноморського національного університету імені Петра Могили

№ п/п	Показник	Значення показника
1	2	3
1.	Рівень акредитації ВНЗ	IV
2.	Кількість ліцензованих спеціальностей	34
3.	Кількість спеціальностей, акредитованих за:	
	- 1 рівнем	-
	- 2 рівнем	17
	- 3 рівнем	1
	- 4 рівнем	20

Голова комісії

Г. П. Мозгова

4.	Контингент студентів на всіх курсах навчання - на денній формі навчання; - на інших формах навчання (заочна, вечірня)	4702 3920 782
5.	Кількість факультетів (відділень)	6
6.	Кількість інститутів	4
7.	Кількість кафедр	36
8.	Кількість співробітників (всього) - в т.ч. педагогічних	665 419
9.	Серед них: - докторів наук, осіб (%) - професорів, осіб (%) - кандидатів наук, осіб (%) - доцентів, осіб (%)	70 (16,2%) 52 (12,1%) 182 (42,2%) 127 (29,5%)
10.	Загальна /навчальна площа будівель, кв.м.	22338,31/10377,5
11.	Загальний обсяг державного фінансування (грн.)	51477200
12.	Кількість посадкових місць в читальних залах	238
13.	Кількість робочих місць з ПЕОМ для студентів – у тому числі з виходом в Інтернет	908 908

2. Формування контингенту здобувачів вищої освіти

Ліцензійний обсяг студентів спеціальності 6.030102 «Психологія» становить 60 осіб денної форми навчання. Контингент студентів, які навчаються в університеті за спеціальністю 6.030102 «Психологія», формується на підставі державного замовлення та контрактного набору вступників згідно з чинними нормативними документами. Якість відбору абітурієнтів для вступу до ЧНУ ім. Петра Могили на спеціальність забезпечується наступними заходами:

1. Високоякісна профорієнтаційна робота з використанням новітніх методів:

- залучення власних студентів для поширення знань про університет, про переваги навчання на зазначеній спеціальності;
- створення сторінки спеціальності на сайті факультету та університету з корисною інформацією для абітурієнтів, з розміщенням фотографій та відеороликів з навчального процесу, спортивних та культурно-масових заходів, побутових умов проживання в гуртожитках;
- створення сторінки у соціальній мережі «Facebook» з додатковою інформацією про навчання в нашому університеті;
- проведення авторських лекцій на четвертому курсі бакалаврату університету, інших ВНЗ області;
- участь завідувача кафедри й членів кафедри у просвітніх телепрограмах міського та обласного телебачення, виступи на телебаченні та публікації в пресі з демонстрацією досягнень учених кафедри й конкурентних переваг даної спеціальності.
- участь у наукових і науково-практичних конференціях, круглих столах з демонстрацією досягнень учених кафедри.

Голова комісії

Г. П. Мозгова

2. Організація днів відкритих дверей, проведення ознайомчих екскурсій з відвідуванням занять студентів.

3. Співпраця з Департаментом освіти і науки Миколаївської обласної державної адміністрації в контексті організації та проведення на базі ЧНУ ім. Петра Могили щорічної Миколаївської обласної учнівської олімпіади з психології. Олімпіада проводиться з метою: 1) підвищення рівня психологічної культури та пізнавальної активності учнівської молоді Миколаївської області; 2) знайомство абітурієнтів з професією психолог.

4. Розробка та друк у видавництві ЧНУ ім. Петра Могили рекламної продукції щодо спеціальності (буклети, лінійки, календарі, блокноти тощо).

5. Вирішення питань працевлаштування молодих фахівців у відповідності до отриманої професії, створення для них умов для професійного росту, набуття професійного досвіду.

Починаючи з першого набору на програму підготовки бакалаврів у 2014 році контингент студентів, які навчаються в ЧНУ ім. Петра Могили формується на підставі державного замовлення та контрактного набору вступників згідно з чинними нормативними документами.

Організацію прийому забезпечено відповідно до положень постанови Кабінету Міністрів України від 29.07.2009 р. № 789.

Термін навчання становить: 3 роки, 10 місяців.

Таблиця 2

**Динаміка змін контингенту студентів
по денній формі навчання зі спеціальності 6.030102 «Психологія», що акредитується в ЧНУ імені Петра Могили**

№ з/п	Назва показника	2014-2015 н.р.						2015-2016 н.р.						2016-2017 н.р.						2017-2018 н.р.					
		курси						курси						курси						курси					
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
1	2	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1.	Всього студентів на спеціальності	43						35	42					26	34	44				36	26	35	39		
2.	Всього студентів у ВНЗ на 1.10. відповідного року	728	740	500	753	743	225	770	689	734	519	700	248	823	823	767	699	554	272	804	863	858	745	627	395
3.	Кількість студентів, яких відраховано (всього): в т.ч. - за невиконання навчального плану - за грубі порушення дисципліни - у зв'язку з переведенням до інших ВНЗ	1						1	3					5	5	6									
								1	2						1	2									
														5	4	4									

Голова комісії

Г. П. Мозгова

3. Зміст підготовки фахівців

Кафедра психології забезпечена освітньо-кваліфікаційною характеристикою (ОКХ), освітньо-кваліфікаційною програмою (ОПП), затвердженими ректором ЧНУ імені Петра Могили і погодженими Департаментом вищої освіти МОН України, Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти, Науково-методичною комісією МОН України.

Також кафедра психології забезпечена навчальним планом для спеціальності 6.030102 «Психологія», навчально-методичними комплексами дисциплін, затвердженими Вченою Радою ЧНУ імені Петра Могили, щорічними робочими навчальними планами.

В умовах властивої Україні соціальної нестабільності, що не може не відбиватися на психологічному стані населення, стає гострою проблема підготовки фахівців за спеціальністю 6.030102 «Психологія», фахівців з вищою категорією освіти.

Зміст освіти, орієнтований на загальнолюдські цінності, на вивчення психологічної сфери життя суспільства, на допомогу в подоланні кризових станів особистості, може бути забезпечений лише на основі функціонування її компонентів у єдності. Зміст навчального процесу підготовки психолога відображує формування, становлення і розвиток справжнього професіонала. При цьому за основу освіти береться усвідомлення особистістю своєї приналежності до розвитку національно-освітнього і культурного процесу, становлення демократичного, відкритого суспільства.

Сучасний психолог, педагог і науковець, повинен володіти методами організації освітньо- і соціокультурної діяльності різних груп населення, передусім молоді, з урахуванням специфічних для кожної групи проблем.

Останнє знаходить свій вираз у ряді таких завдань:

- допомога в освітньому самовизначенні та творчій самореалізації молоді;
- духовне самовдосконалення особистості на основі, зокрема, збагачення її політичних знань та національної пам'яті;
- розвиток творчих здібностей особистості;
- естетико-етичний розвиток людини, одухотворення повсякденності, культури співжиття та спілкування;
- розвиток демократичних взаємин, а також культури толерантності всередині груп та ін.

Наведені завдання є основоположними у визначенні змісту навчального процесу, а відтак – і навчальних курсів.

Для забезпечення якісної підготовки психологів, навчання здійснюється з урахуванням найважливіших дидактичних принципів – науковості, системності, проблемності, розвитку, об'єктивності, плюралізму, наочності, активності та усвідомлення, зв'язку історії з практикою та ін. Так, принцип науковості забезпечується використанням результатів наукових досліджень, а також впровадженням досягнень педагогічної науки в побудову і організацію навчального процесу, участю студентів у науково-дослідній та пошуковій роботі.

Принцип системності передбачає смисловий зв'язок багатьох навчальних елементів та курсів, послідовність та системність їх засвоєння.

Щодо принципу проблемності, то він реалізується у постановці і розв'язанні складних проблем теорії та практики соціально-психологічної і культурної діяльності, що мають у собі внутрішні суперечності.

Принципи об'єктивності, розвитку, плюралізму, активності та усвідомлення базуються на використанні активних методів навчання і досліджень соціально-психологічних процесів та явищ.

Водночас, зв'язок теорії з практикою впроваджується наскрізною практичною підготовкою, що передбачає послідовне закріплення теоретичних знань і набутих навичок у всіх видах практик, участю студентів у розробці різноманітних фахових і громадсько-культурних проектів на основі договорів про творчу співпрацю з інститутами, кафедрами соціально-гуманітарних дисциплін і різноманітними установами і закладами освітньо-наукової сфери, різними організаціями, відомствами, підприємствами м. Миколаєва та області.

Таким чином, підготовка фахівців полягає у залученні перш за все студентів до активного засвоєння теоретичного та фактичного матеріалу, його закріпленні, у формуванні відповідних умінь та навичок. Передусім це досягається обґрунтованим використанням методів формування мотивації, організації навчальної діяльності і контролю знань та навичок студентів, оптимальним співвідношенням теоретичних і практичних занять. Характерною особливістю навчального процесу є також і те, що у підготовці психологів підвищена увага до індивідуальних та практичних (семінарських) форм занять. Одночасно широко використовується залучення студентів до практичної позааудиторної роботи. В свою чергу все це передбачає підготовку та проведення різноманітних програм з психологічної освіти різних груп населення, насамперед молоді.

Метою концепції підготовки бакалаврів на кафедрі психології є докорінне поліпшення якості фахівців психологічного профілю. Підвищення їх рейтингу та конкурентоспроможності на ринку праці.

Зміст підготовки фахівців за спеціальністю 6.030102 «Психологія» визначені наявними на кафедрі документами: освітньо-кваліфікаційною характеристикою, освітньо-професійною програмою, що погоджені та затверджені у встановленому порядку.

Зміст дисциплін постійно доповнюється шляхом врахування результатів наукових досліджень та досвіду провідних вітчизняних та зарубіжних наукових шкіл. Досягнення наукових напрямків та власних наукових шкіл університету дозволили сформувати відповідний контингент спеціалістів для підготовки висококваліфікованих фахівців.

Освітньо-кваліфікаційна характеристика, освітньо-професійна програма підготовки бакалаврів спеціальності 6.030102 «Психологія» в ЧНУ ім. Петра Могили затверджені у встановленому порядку.

Освітньо-кваліфікаційна характеристика використовується під час:

- визначення первинних посад випускників вищих навчальних закладів та умов їх використання;
- визначення об'єкта, цілей освітньої та професійної підготовки;
- розробки засобів діагностики якості освітньо-професійної підготовки фахівців;
- визначення змісту навчання як бази для опанування нових кваліфікацій;

- атестації випускників вищих навчальних закладів та сертифікації фахівців;
- укладання договорів або контрактів щодо підготовки фахівців;
- професійної орієнтації здобувачів фаху;
- визначення критеріїв професійного відбору;
- прогнозування потреби у фахівцях і планування їх підготовки;
- визначення кваліфікації фахівців;
- працевлаштування та аналізу використання випускників вищих навчальних закладів.

- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;

- розробки вищим навчальним закладом варіативної компоненти до галузевого стандарту.

Освітньо-професійна програма (ОПП) передбачає зміст лише професійної підготовки фахівця. Вищий навчальний заклад при цьому має право додатково вносити до робочого навчального плану дисципліни гуманітарної, природничо-наукової та загально-економічної підготовки, але не за рахунок скорочення часу практичної підготовки фахівців.

Вибіркова частина (варіативна компонента) ОПП формується з дисциплін вибору вищого навчального закладу та вибору студента.

Вищий навчальний заклад має право визначати: перелік вибіркових дисциплін, їх зміст, час вивчення, форми підсумкового контролю, тривалість виробничої практики, кількість курсових робіт.

Гуманітарна, та соціально-економічна підготовка майбутніх фахівців забезпечується загальноосвітніми кафедрами університету.

Відповідно до ОПП бакалаврів нормативною формою державної атестації є захист кваліфікаційної роботи бакалавра. Атестацію випускників здійснює Екзаменаційна комісія.

Виконання кваліфікаційної роботи бакалавра є заключним етапом підготовки й має на меті:

- систематизацію, закріплення й поглиблення набутих теоретичних знань і формування умінь застосування цих знань під час вирішення конкретних наукових та прикладних завдань;

- розвиток компетенцій самостійної науково-дослідної роботи й оволодіння методикою теоретичних, експериментальних і науково-практичних досліджень;

- набуття компетенцій систематизації отриманих результатів досліджень, формулювання нових висновків і положень, набуття досвіду їх прилюдного захисту.

Для виконання навчальних планів за спеціальністю 6.030102 «Психологія» складені графіки навчального процесу з урахуванням вимог ОПП до загальної кількості навчальних годин, до кількості тижнів теоретичного навчання, до кількості годин, що відводяться на проведення практик. Графіки навчального процесу складаються таким чином, щоб дати змогу організувати групове викладання дисциплін.

Навчальні плани за спеціальністю 6.030102 «Психологія» передбачають самостійну роботу студентів, на яку відводиться біля двох третини загального часу,

встановленого для вивчення кожної дисципліни. До відома студентів доводяться графіки консультацій з навчальних дисциплін, дипломного проектування.

Графіком навчального процесу спеціальності 6.030102 «Психологія» передбачено розподіл періоду навчання на 2 семестри. Вся програма підготовки складається з циклів гуманітарної та соціально-економічної, природничо-наукової, професійної та практичної підготовки відповідно до вимог наказів Міністерства освіти і науки України.

На підставі вищесказаного, можна стверджувати, що зміст підготовки фахівців спеціальності 6.030102 «Психологія» в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили відповідає державним вимогам і потребам ринку праці.

Висновок

Експертною комісією встановлено, що зміст підготовки фахівців спеціальності 6.030102 «Психологія» в Університеті відповідає положенням Європейської кредитно-трансферної системи і Болонського процесу, чинному законодавству та державним стандартам вищої освіти. Рівень практичної підготовки здобувачів вищої освіти забезпечує набуття умінь, навичок та компетенцій, відповідає вимогам організації освітнього процесу, послідовності засвоєння теоретичних курсів, і враховує особливості фаху. Організація освітнього процесу в університеті, зокрема, на психологічному факультеті, здійснюється на рівні державних вимог до акредитації у сфері вищої освіти.

4. Організаційне, навчально-методичне та інформаційне забезпечення освітнього процесу

Організація освітнього процесу з підготовки фахівців у галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки», спеціальність 6.030102 «Психологія» освітнього ступеню бакалавр здійснюється відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», інших законодавчих та нормативно-правових актів України з питань освіти, Положення про організацію освітнього процесу в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили, стандарту вищої освіти Чорноморському національному університеті імені Петра Могили, інших нормативних документів університету.

Метою навчально-методичної роботи кафедри психології є формування навчальних планів і програм, розроблення навчально-методичного забезпечення навчального процесу згідно з новітніми досягненнями науки і техніки та вимогами Болонської декларації, а також запровадження інноваційних, зокрема комп'ютерних, технологій навчання, підвищення ефективності організації самостійної роботи, практичної підготовки студентів, формування прозорої системи поточного і підсумкового контролю знань.

Усі викладачі постійно працюють над удосконаленням форм роботи зі студентами. З-поміж інших виокремлюється індивідуальне навчання.

Традиційними є студентські наукові конференції, всеукраїнські та міжнародні науково-практичні конференції. За матеріалами конференцій видаються тези, наукові збірники. Зокрема, проводиться щорічна всеукраїнська науково-методична

конференція «Могилянські читання».

Планування освітнього процесу у галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки», спеціальність 6.030102 «Психологія» освітнього ступеню бакалавр, здійснюється згідно з розробленим навчальним планом. Відповідно до чинних в університеті Рекомендацій щодо структури і змісту комплексу навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили викладачами кафедри психології розроблені навчальні програми, робочі програми навчальних дисциплін, інші складові комплексів навчально-методичного забезпечення дисциплін навчальних планів підготовки бакалаврів напряму підготовки 6.030102 «Психологія», які погоджені та затверджені в установленому порядку та зберігаються на кафедрі. Інформація про навчально-методичне забезпечення розміщується на сайті університету.

Програми визначають мету, завдання, міждисциплінарні зв'язки, результати навчання, зміст дисциплін, основну і додаткову літератури, форми поточної діагностики та критерії оцінювання знань. Робочі програми нормативних дисциплін складено у галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки», спеціальність 6.030102 «Психологія» освітнього ступеню бакалавр. Робочі програми з дисциплін варіативної частини (за вибором ВНЗ та студента) розроблені викладачами кафедри психології відповідно до вимог спеціальності 6.030102 «Психологія».

Аналіз програм підготовки бакалаврів, їх навчально-методичне забезпечення показав, що вони відповідають Ліцензійним вимогам надання освітніх послуг у сфері вищої освіти.

В ЧНУ імені Петра Могили визначені форми і методи поточного контролю знань, розроблені критерії оцінювання знань студентів, навчальним планом регламентовані форми державної діагностики якості освіти.

Крім навчальної і робочої програми навчальної дисципліни, комплекси навчально-методичного забезпечення дисциплін містять конспекти лекцій та інший навчальний контент, плани практичних та семінарських занять, методичну документацію для організації самостійної роботи та індивідуальних науково-дослідних завдань (ІНДЗ); питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю і методичні рекомендації до їх виконання; методичні матеріали для проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти; список інформаційних ресурсів, що використовуються при вивченні дисципліни; завдання для після атестаційного моніторингу набутих знань і вмінь з дисципліни (завдання ККР для перевірки залишкових знань здобувачів вищої освіти).

Викладачі випускової кафедри психології приділяють увагу вдосконаленню навчально-методичного забезпечення спеціальності, підготовці навчальних посібників. Викладачі кафедри розробили навчально-методичні комплекси, навчально-методичні посібники, методичні вказівки та рекомендації з підготовки фахівців у галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки», спеціальність 6.030102 «Психологія» освітнього ступеню бакалавр відповідно до навчального плану.

Кафедра систематично вивчає інформацію про застосування у освітньому процесі інноваційних освітніх технологій, бере участь у міжнародних науково-практичних, методичних конференціях і вживає заходів щодо використання в

освітньому процесі тих інновацій, які пройшли випробування часом і довели свою ефективність (сучасних педагогічних та інформаційних технологій тощо).

Для підготовки фахівців у галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки», спеціальність 6.030102 «Психологія» освітнього ступеню бакалавр передбачена підсумкова атестація у формі публічного захисту дипломної (бакалаврської) роботи. Екзаменаційна комісія формується наказом ректора за поданням завідувача кафедри, голова комісії схвалюється Вченою радою ЧНУ імені Петра Могили.

В університеті розроблено та затверджено критерії оцінювання знань і вмінь студентів за спеціальністю 6.030102 «Психологія» для індивідуальних, тестових і додаткових завдань, індивідуальної роботи студента на практичних заняттях, підсумкового оцінювання (іспит або залік).

Для активізації освітнього процесу на факультеті, запроваджено низку сучасних технологій навчання, зокрема, диференційованого та інтерактивного навчання, у тому числі широке використання мультимедійної презентації, метод проектів тощо.

Студенти, забезпечені базовою та допоміжною літературою, фонди якої постійно оновлюються й поповнюються. Для належного інформаційного забезпечення студентів за спеціальністю 6.030102 «Психологія» бібліотека університету укомплектована певною кількістю фахових періодичних видань. Рівень забезпеченості університетської бібліотеки фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю свідчить про виконання Технологічних вимог щодо інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти, визначених Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187.

До бібліотеки університету входять 1 абонемент, 3 читальні зали (загальна кількість місць – 238) загальною площею 788,56 кв.м. Зона зберігання фондів становить 358,93 кв.м.; зона обслуговування читачів – 382,88 кв. м. Бібліотека має в наявності 5 комп'ютерів, 1 сервер, 5 окремих місць для користувачів Internet. Науково-педагогічні працівники і студенти факультету мають можливість користуватись електронною бібліотекою, до якої включені усі фахові електронні підручники, навчальні посібники, монографії та енциклопедії, видані в ЧНУ ім. Петра Могили та інших навчальних і наукових установах. В навчальних приміщеннях університету забезпечено безкоштовний і безлімітний доступ до мережі Інтернет за технологією Wi-Fi.

На початок 2017 року фонд бібліотеки становить 170439 примірника, у т.ч. державною мовою – 111405 примірників; підручників – 77492 примірників. Фонд відділу літератури іноземними мовами – 20936 примірники на 42 мовах світу. Електронний каталог бібліотеки містить 55021 записів.

Свої фонди бібліотека намагається комплектувати згідно з потребами навчально-методичної, наукової та виховної роботи факультету. Постійно здійснюється інформаційне та бібліографічне обслуговування читачів, забезпечується повне та оперативне задоволення їх запитів на наукову, навчальну, соціально-політичну та довідкову літературу. Для цього створено та систематично ведеться довідково-бібліографічний апарат (алфавітний та систематичний каталоги, картотека газетно-журнальних статей та картотека Законів України, Постанов Кабінету Міністрів

України та Указів Президента України). Періодично готуються інформаційні бюлетені нових надходжень.

Практична підготовка студентів є невід'ємною складовою навчально-виховного процесу підготовки фахівців. Умови організації і проведення практик в ЧНУ імені Петра Могили регламентуються «Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 р. № 93 та «Положенням про проведення практики в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили» від 8 грудня 2016 (протокол Вченої Ради ЧНУ № 4 від 8.12.2016 року).

Навчальним планом підготовки фахівців у галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки», спеціальність 6.030102 «Психологія» освітнього ступеню бакалавр передбачено проходження дипломної практики метою якої є формування та закріплення психологічних умінь і навичок, здобутих при отриманні кваліфікації бакалавра, вдосконалення знань, необхідних для роботи психолога, формування вмінь застосовувати їх у трудовому процесі під час виконання функцій практичного психолога, проведення якої відбувається в різноманітних установах.

Університет має повне забезпечення базами практики для студентів спеціальності 6.030102 «Психологія» освітнього ступеню бакалавр.

У рамках укладених договорів між ЧНУ імені Петра Могили та базами для проведення практики випускова кафедра здійснює загальне керівництво проходженням практики. Керівниками практики від кафедри є висококваліфіковані викладачі, а на базах практики – фахівці високої кваліфікації. Практика забезпечена робочими програмами та методичними вказівками.

Висновок

Експертною комісією встановлено, що організація освітнього процесу, самостійної роботи здобувачів вищої освіти, контролю їх знань, організація і порядок проведення практик, оформлення та видання методичних розробок, робота науково-педагогічних працівників здійснюється відповідно до чинного законодавства. Методичні матеріали повністю забезпечують проведення семінарських занять, містять завдання для самостійної роботи, комплексні контрольні роботи проводяться з усіх дисциплін навчального плану. У галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки», спеціальності 6.030102 «Психологія» методичне забезпечення охоплює підготовку до семінарських занять і самостійної роботи здобувачів вищої освіти, а також дипломної роботи.

Організаційне, навчально-методичне та інформаційне забезпечення освітнього процесу спеціальності 6.030102 «Психологія» відповідає державним вимогам щодо акредитації.

5. Кадрове забезпечення освітнього процесу

Перевірка якісного складу експертною комісією відбувалася на підставі аналізу особистих карток кандидатів та докторів наук, яких залучено для реалізації навчального процесу підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030102 «Психологія».

В основу системи формування кадрового забезпечення спеціальності 6.030102

«Психологія» покладено принцип професійності та компетентності.

З метою ефективної реалізації завдань у напрямку підготовки висококваліфікованих фахівців зі спеціальності до навчального процесу залучені науково-педагогічні працівники наступних кафедр ЧНУ ім. Петра Могили: психології (випускова кафедра); соціальної роботи, управління та педагогіки; соціології; англійської мови; якості, стандартизації та техногенно-екологічної безпеки; публічного управління та адміністрування.

Професорсько-викладацький склад повністю забезпечує навчально-виховний процес і гарантує належну якість знань бакалаврів.

Цикл дисциплін професійної та практичної підготовки спеціальності 6.030102 «Психологія» включає 20 дисциплін. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, що забезпечують викладання лекційних годин даного циклу навчального плану становить 81% при нормативі 75%, відхилення (+6), у тому числі, які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи становить 69% при нормативі 50%, відхилення (+19), з них докторів наук або професорів 30% при нормативі 10%, відхилення (+20).

Таким чином, кадрове забезпечення у підготовці за спеціальністю 6.030102 «Психологія» в цілому відповідає вимогам акредитації щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти.

Підготовка фахівців зі спеціальності 6.030102 «Психологія» здійснюється на факультеті соціології ЧНУ імені Петра Могили. До складу факультету входять кафедри: соціології; психології; соціальної роботи, управління та педагогіки. Факультет очолює в.о. декана, кандидат педагогічних наук, доцент Д.В. Сай.

Навчальний процес з підготовки фахівців спеціальності 6.030102 «Психологія» забезпечують 8 осіб професорсько-викладацького складу, серед яких 1 професор, доктор наук, та 6 кандидатів наук, з них 4 доценти.

Випускова кафедра – кафедра психології, яку очолює доктор психологічних наук, професор Я.В. Васильєв, має висококваліфікований викладацький персонал у кількості 8 осіб, з яких – 1 доктор наук, професор (штатний), 6 кандидатів наук (штатних), із них 1 доктор (Я.В. Васильєв) і 4 доценти (В.І. Каневський, І.В. Астремська, Г.В. Васильєва, І.М. Хоржевська).

Завідувач випускової кафедри

Випускову кафедру психології очолює доктор психологічних наук, професор, Васильєв Ярослав Васильович. Завідувач випускової кафедри професор Я.В. Васильєв закінчив у 1964 р. Київський державний інститут фізичної культури та спорту. У 1969 році поступив у аспірантуру ВНДІФК, сектор «Психологія спорту».

У 1982 р. Я.В. Васильєв здобув науковий ступінь кандидата психологічних наук, захистивши в Київському педагогічному інституті імені О.М. Горького дисертацію на тему «Совместное решение тактических задач в спортивных играх».

В 2010 р. захистив докторську дисертацію у Інституті психології імені Г.С. Костюка НАПН України на тему «Структура та функції цільового компонента спрямованості особистості». Рішенням президії Вищої атестаційної комісії України присуджений ступінь доктора психологічних наук (протокол №20 06/2 від 10 березня 2010 р). У січні 2013 р. рішенням Атестаційної колегії присвоєно вчене звання

професора кафедри соціальної роботи, психології та педагогіки (12 ПР № 008438 від 25 січня 2013 року).

На сьогодні науково-педагогічний стаж професора Я.В. Васильєва складає 51 рік. С 1984 він очолював кафедру загальної психології Миколаївського педагогічного інституту ім. В.Г. Белінського. Під його керівництвом було відкрито спеціальність «Психологія та філологія» (1991 р.) та «Психологія» (2000 р.).

З 2009 року Я.В. Васильєв працює у Чорноморському національному університеті ім. Петра Могили, почав керувати кафедрою психології, кафедрою соціальної роботи, психології і педагогіки, з 2014 року – завідувач кафедрою психології (випускаюча). Я.В. Васильєв є членом Вченої ради ЧНУ ім. П.Могили. У 2017 році Я.В. Васильєв був нагороджений значком «Відмінник освіти».

Я.В. Васильєв здійснює консультивання і наукове керівництво підготовкою дисертаційних досліджень аспірантів на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук. Під його керівництвом захищено кандидатську дисертацію за спеціальністю 19.00.07 «Розвиток цільової спрямованості особистості підлітка у процесі туристичної діяльності» Шиловой Н.І. Готується до захисту дисертація Лукіної Н.Б. на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук зі спеціальності 19.00.01 «Особливості цільової спрямованості перфекційних особистостей».

Проф. Я.В. Васильєв є автором 6 монографій та понад 70 статей у наукових фахових виданнях.

Я.В. Васильєв є керівником науково-дослідної роботи за темою «Корекція цільової спрямованості осіб, які зазнали впливу наслідків ПТСР (постравматичних стресових розладів)» (номер державної реєстрації 0116U004816).

До складу штатних викладачів кафедри, що забезпечують підготовку бакалаврів за напрямом підготовки 6.030102 «Психологія», окрім завідувача кафедрою, входять:

Каневський Віктор Іонович, кандидат психологічних наук, доцент, викладає дисципліни: «Психологія суїциду», «Психологія змінених станів свідомості», «Психологія роботи із залежними станами», «Психологія особистості», «Патопсихологія». У 1975 році закінчив Миколаївський державний педагогічний інститут ім. В.Г. Белінського за спеціальністю «Російська мова та література», в 1992 році Миколаївський державний педагогічний інститут ім. В.Г. Белінського за спеціальністю «Практична психологія в системі освіти» та отримав кваліфікацію «практичний психолог в системі освіти». У 2011 році захистив кандидатську дисертацію за спеціальністю 19.00.01 – загальна психологія, історія психології за темою «Психологічні особливості парасуїцидальної поведінки особистості». Є автором навчального посібника та більше ніж 20 наукових праць.

Астремська Ірина Володимирівна, кандидат психологічних наук, доцент, викладає дисципліни: «Конфліктологія», «Психодіагностика», «Психологія управління», «Психологія консультивання». У 2003 році закінчила Херсонський державний університет за спеціальністю «Психологія» та отримала кваліфікацію – «викладач психології, практичний психолог». У 2010 році захистила дисертацію за спеціальністю 19.00.01 – загальна психологія, історія психології за темою

«Психологічні особливості емоційної сфери інтелектуально обдарованої особистості». За останні п'ять років опублікувала понад 10 наукових праць. Є автором навчального посібника.

Васильєва Ганна Вікторівна, кандидат психологічних наук, доцент, викладає дисципліни: «Основи психосоматики», «Основи психоконсультації та психокорекції», «Психогенетика», «Специфіка роботи психолога в клініці». У 1998 році закінчила Миколаївський державний педагогічний інститут ім. В.Г. Белінського за спеціальністю «Мова та література», отримала кваліфікацію «практичний психолог в закладах освіти». У 2004 році захистила дисертацію за спеціальністю 19.00.04 – медична психологія за темою «Динаміка когнітивних розладів при терапії різними групами антипсихотичних препаратів (на матеріалі хворих на шизофренію)». Автор більше 20 наукових праць.

Хоржевська Інна Михайлівна, кандидат психологічних наук, доцент, викладає дисципліни: «Вступ до спеціальності», «Порівняльна психологія», «Соціальна психологія». У 1999 році закінчила Миколаївський державний педагогічний інститут ім. В.Г. Белінського за спеціальністю «Українська мова та література, практична психологія», отримала кваліфікацію «вчитель української мови і літератури, зарубіжної літератури». У 2004 році захистила дисертацію за спеціальністю 19.00.01 - загальна психологія, історія психології за темою «Індивідуально-вікові особливості альтруїзму-егоїзму особистості». Автор більше 20 наукових праць.

Амплєєва Ольга Михайлівна, кандидат психологічних наук, старший викладач, викладає дисципліни: «Основи психологічної практики (практична психологія)», «Історія психології», «Дефектологія», «Психологічний супровід людей з обмеженими можливостями». У 2009 році закінчила Чорноморський державний університет ім. Петра Могили за спеціальністю «Соціальна робота», отримала кваліфікацію «спеціаліст з соціальної роботи», у 2011 році пройшла перепідготовку у Херсонському державному університеті за спеціальністю «Психологія», отримала кваліфікацію «спеціаліст з психології». У 2013 році захистила дисертацію за спеціальністю 19.00.01 - загальна психологія, історія психології за темою «Емоційний інтелект в структурі професійної діяльності психолога». Автор більше 10 наукових праць.

Шилова Ніна Ігорівна, кандидат психологічних наук, старший викладач, викладає дисципліни: «Вікова та педагогічна психологія», «Психологічний спецпрактикум по спеціалізації», «Психологія інклюзивного навчання». У 2013 році закінчила магістратуру Чорноморського державного університету ім. Петра Могили за спеціальністю «Соціальна робота», отримала кваліфікацію «Магістр з соціальної роботи». У 2017 році захистила дисертацію за спеціальністю 19.00.07 – вікова та педагогічна психологія за темою «Розвиток цільової спрямованості особистості підлітка у процесі туристичної діяльності». Публікує наукові праці, приймає участь у конференціях.

Гусак Вікторія Михайлівна, старший викладач, викладає дисципліни: «Психологія праці та інженерна психологія», «Диференціальна психологія», «Основи психотерапії», «Сексологія та сексопатологія». У 2007 році закінчила Чорноморський державний університет ім. Петра Могили за спеціальністю «Соціальна робота»,

отримала кваліфікацію «Магістр з соціальної роботи». У 2010 році закінчила аспірантуру. Готує до захисту дисертаційну роботу за спеціальністю 19.00.07 – вікова та педагогічна психологія за темою «Формування професійно-психологічної культури майбутніх соціальних працівників в умовах університетської освіти».

Упродовж останніх п'яти років весь професорсько-викладацький штат кафедри пройшов підвищення кваліфікації.

Висновки

Експертною комісією встановлено, що науково-педагогічний колектив випускової кафедри психології відповідає вимогам щодо акредитації. Експертною комісією констатовано, що фактичні значення показників кадрового забезпечення підготовки фахівців за напрямом підготовки бакалаврів 6.030102 «Психологія» з ліцензійним обсягом 60 осіб денної форми навчання відповідають державним нормативам та вимогам забезпечення якості освіти.

Професорсько-викладацький склад, що забезпечує в університеті підготовку фахівців за напрямом підготовки бакалаврів 6.030102 «Психологія» має відповідну кваліфікацію. План підвищення кваліфікації виконується в повному обсязі, матеріали стажування використовуються в освітньому процесі. Чисельність та якісний склад науково-педагогічних працівників, що здійснюють підготовку фахівців, їх наукова і педагогічна кваліфікація дозволяють забезпечити освітній процес на рівні державних вимог до акредитації у сфері вищої освіти.

6. Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу

Матеріально-технічна база Чорноморського національного університету імені Петра Могили забезпечує можливість аудиторних занять, занять на комп'ютерах, проведення спортивно-масової роботи на достатньому рівні, сприяє можливості самостійної роботи студентів, організації їхнього побуту і відпочинку та відповідає сучасним вимогам щодо організації і проведення навчального процесу.

Навчальний процес в університеті проводиться в 12-ти навчальних корпусах, об'єднаних в єдиний комплекс – кампус, студентське містечко. Для забезпечення навчального процесу використовується 23486,91 кв. м. Площа навчальних приміщень становить 10377,5 кв. м. У навчальному процесі задіяні 123 аудиторії, 13 комп'ютерних класів, 20 лабораторій, 3 спортзали площею 1237,3 кв. м., 2 тренажерних зали та актові зали.

До складу матеріально-технічної бази бібліотеки університету входять 1 абонемент, 3 читальні зали (загальна кількість місць – 238) загальною площею 788,56 кв. м. Зона зберігання фондів становить 358,93 кв. м.; зона обслуговування читачів – 382,88 кв. м. Бібліотека має в наявності 6 комп'ютерів, 1 сервер, 6 окремих місць для користувачів Internet.

На початок 2017-2018 навчального року фонд бібліотеки становить 171066 примірників, у т. ч. державною мовою – 114681 примірників; підручників – 79335 примірників. Фонд відділу літератури іноземними мовами – 20946 примірники на 44 мовах світу. Електронний каталог бібліотеки містить 55021 записів.

ЧНУ ім. Петра Могили забезпечує житлом іногородніх студентів в 3-х сучасних гуртожитках. На даний момент в них проживають 620 студентів.

Їдальня університету розрахована на 420 посадкових місць та має чотири буфети в навчальних корпусах.

Університет має автономну систему опалення, що дає змогу створити комфортні умови навчання та праці, а також в університеті впроваджено енергозберігаючі технології. Так в університеті встановлені три установки сонячних колекторів для подачі гарячої води у двох гуртожитках та головному корпусі.

Санітарно-технічний стан будівель і споруд, умови експлуатації приміщень і обладнання, матеріально-технічна база ЧНУ ім. Петра Могили відповідають встановленим нормативам, що підтверджують санітарний паспорт, висновки місцевих органів з охорони праці та органів державного пожежно-технічного нагляду. Керівництво ЧНУ ім. Петра Могили постійно турбується про розвиток, оснащення та збільшення аудиторного фонду для проведення лекційних, семінарських, практичних і лабораторних занять.

Відповідно до вимог робочих навчальних планів і програм навчальних дисциплін аудиторії та кабінети університету оснащені необхідним обладнанням, офісною та організаційною технікою (копіювальні апарати, телевізори, ноутбуки, відеомагнітофони, відеоплеєри, музичні центри, акустичні системи, магнітофони, відеокамери, мультимедійні проектори).

В університеті створено умови для отримання повноцінної освіти для студентів з особливими потребами: збудовано два металевих та сім бетонних пандусів, які забезпечують доступність до аудиторій, бібліотеки, їдальні на першому поверсі університету. Завдяки співпраці з Миколаївським обласним благодійним фондом «Гармонія» на першому поверсі головного корпусу було перебудовано дві кімнати особистої гігієни для мало мобільних осіб. У разі потреби студенти завжди можуть отримати висококваліфіковану медичну допомогу в Медичному центрі університету. У Центрі соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштуванню ЧНУ імені Петра Могили облаштовано спеціалізовану аудиторію, адаптовану для людей з особливими потребами, особливо з порушеннями опорно-рухового апарату та аудиторію для проведення психологічних тренінгів.

Для занять з фізичного виховання відкрито спортивно-тренувальний майданчик, до складу якого входить футбольне, волейбольне та баскетбольне поля, спортивні споруди для занять легкою атлетикою.

Інформаційно-комп'ютерний центр ЧНУ ім. Петра Могили забезпечує функціонування локальної мережі, вузла Інтернет, підтримку в робочому стані комп'ютерної та офісної техніки університету, роботу комп'ютерних класів і пунктів друку та копіювання.

На даний час у ЧНУ імені Петра Могили налічується 908 сучасних комп'ютери, частину з яких об'єднано в локальну мережу та приєднаних до глобальної мережі Internet. У мережі університету зареєстровано близько 3,5 тис. користувачів. Кожен співробітник, студент, слухач підготовчого відділення має відповідні повноваження для доступу в мережу і власну папку на файловому сервері. Його інформація зберігається на серверах протягом всього часу навчання чи роботи.

Більша частина всіх комп'ютерів ЧНУ ім. Петра Могили зосереджені в комп'ютерних класах, які працюють з 8:30 до 20:00. Окрім планових занять студенти мають можливість в будь-який час вільно працювати в комп'ютерних класах за будь-

яким вільним комп'ютером. У комп'ютерних класах на студентських робочих місцях встановлені англomовні операційні системи Windows 2010, Windows XP, Linux, які вимагають не лише знання комп'ютера, а й знання англійської мови. Так, працюючи безпосередньо з комп'ютером, студенти удосконалюють свої знання в інших галузях.

ЧНУ ім. Петра Могили підключений до Інтернету через оптоволоконний канал на швидкості 6 мбіт/сек. і дає можливість усім своїм студентам та співробітникам безкоштовно працювати в Інтернеті та користуватись електронною поштою. Функціонують офіційний Web-сервер, студентський Інтернет-сервер, сайт дистанційної освіти та кілька форумів різної тематики. Співробітники університету мають можливість отримувати електронну пошту та працювати в Інтернеті з домашніх комп'ютерів через вузол Інтернет ЧНУ.

У ЧНУ ім. Петра Могили прийнята вільно розповсюджувана система Moodle, яка являє собою модульне, об'єктно-орієнтоване динамічне середовище для дистанційного навчання. Дана сторінка знаходиться в Internet-мережі за адресою: <http://moodle.kma.mk.ua>.

В університеті працює комп'ютерний клас для наукової роботи аспірантів та викладачів у зазначеному дистанційному програмному середовищі Moodle.

Для забезпечення потреб студентів функціонують три пункти друку та копіювання, устаткованих копіювальними апаратами, комп'ютерами, принтерами та сканерами, в тому числі є широкоформатний кольоровий принтер для друку плакатів великого розміру.

Усі комп'ютерні класи та ключові точки університету обладнані веб-камерами, зображення з яких виводиться на внутрішню веб-сторінку університету.

Для підключення ноутбуків співробітників та студентів університету розгорнуто бездротову комп'ютерну мережу (Wi-Fi).

Видавничий відділ ЧНУ імені Петра Могили оснащений копіювальною технікою з ризографами і комп'ютерами з кольоровими принтерами, а також іншою поліграфічною технікою (ламінатор Laminat GMP-LSI 13, різак Ideal, БР-72, ниткошвейна машина), яка дає змогу надавати практично весь спектр видавничих послуг. Для видавничої роботи використовуються пакети програм Fine Reader, CorelDraw, MS Publisher, Adob Photo Shop, Quark Xpress та інші. Відділ повністю забезпечує всі підрозділи та факультети ЧНУ ім. Петра Могили поліграфічною продукцією, а також видає студентську газету «Вагант».

Всі факультети мають достатню матеріально-технічну базу для забезпечення навчального процесу спеціальностей університету.

Висновок

Експертною комісією встановлено, що матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу під час підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 6.030102 «Психологія» в університеті відповідає акредитаційним вимогам. Наявні приміщення (навчальні, адміністративні, службові, побутові, спортивні) відповідають санітарно-гігієнічним нормам, вимогам нормативних документів з охорони праці та правилам пожежної безпеки, державним будівельним нормам України ДБН В.2.2-3-97 «Будинки та споруди навчальних закладів», що затверджені наказом Держкоммістобудування України від 27.06.1996 р. № 117 та чинним нормам з охорони праці.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу в університеті відповідає державним нормам до акредитації у сфері вищої освіти.

7. Якість підготовки і використання випускників

В ЧНУ імені Петра Могили функціонує система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Зокрема, для координації роботи структурних підрозділів університету щодо забезпечення якості освіти, контролю за організацією освітнього процесу, його відповідності стандартам вищої освіти створено навчально-методичний відділ, у складі якого функціонує відділ моніторингу якості підготовки фахівців та підвищення їх кваліфікації, який аналізує успішність студентів за результатами сесій, визначає рейтинги студентів, організовує ректорський контроль якості підготовки майбутніх фахівців.

В університеті діють положення: про контроль якості підготовки фахівців у ЧНУ імені Петра Могили; про рейтинг студентів ЧНУ імені Петра Могили; про ректорський контроль навчальних досягнень студентів ЧНУ імені Петра Могили.

Загалом, основними завданням контролю якості підготовки фахівців в університеті є: а) визначення рівня навчальних досягнень студентів; оцінка відповідності змісту, форм, методів, засобів навчання цілям і завданням підготовки фахівців відповідно до вимог державних стандартів якості освіти; б) визначення рівня навчально-методичного та інформаційного забезпечення викладання навчальної дисципліни; в) стимулювання й оцінювання систематичної навчально-пізнавальної, самостійної та індивідуальної роботи студентів; г) вироблення і реалізація пропозицій для поліпшення якості підготовки фахівців, удосконалення організації навчального процесу на основі сучасних освітніх та інформаційно-комунікаційних технологій.

Важливим етапом підготовки фахівців є атестація здобувачів вищої освіти, яка здійснюється для встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Аналіз якості підготовки фахівців спеціальності 6.030102 «Психологія» здійснювався експертною комісією на підставі вивчення поточної успішності студентів, матеріалів самоаналізу, результатів написання комплексних контрольних робіт (ККР), результатів підсумкової атестації.

Контрольні вимірювання залишкових знань було проведено згідно з планом проведення акредитаційного самоаналізу діяльності кафедри психології у вигляді комплексних контрольних робіт.

Пакети ККР розроблені у відповідності до вимог, їх було розглянуто на засіданнях кафедри психології та направлено на рецензування.

До складу пакетів ККР входять:

- Навчальна програма;
- Комплексна робота з дисципліни;
- Рецензія на ККР;
- Критерії оцінювання виконання ККР;
- Перелік додаткової літератури, користування якою дозволяється при виконанні ККР.

Комплексні контрольні роботи були проведені факультетом для бакалаврів з дисциплін циклу соціально-гуманітарних дисциплін: «Основи психосоматики», «Філософія»; фундаментальних дисциплін: «Специфіка роботи психолога в клініці», «Порівняльна психологія»; професійно-орієнтованих дисциплін: «Історія психології» та «Соціальна психологія».

Аналіз успішності за підсумками сесії 2017-2018 навчального року IV курсу навчання за напрямом підготовки першого рівня вищої освіти «Психологія» денної форми навчання свідчить про те, що залишкові знання, продемонстровані студентами під час контрольних вимірювань знань, можна характеризувати як стійкі та довготривалі.

Результати виконання комплексних контрольних робіт:

- успішно виконали контрольні завдання з циклу соціально-гуманітарних дисциплін 91,3 % студентів, з них 68,25 % отримали «добре» та «відмінно»;

- при вирішенні контрольних завдань з циклу фундаментальних дисциплін 89,1 % студентів продемонстрували успішність, з них 75,55 виконали завдання на «добре» і «відмінно»;

- при виконанні контрольних робіт з циклу професійно-орієнтованих дисциплін 97,5 % студентів продемонстрували успішність, з них 75,45 % виконали її на «добре» і «відмінно».

Середні показники абсолютної успішності за результатами ККР і самоаналізом становлять 96,3 % (відхилення +5,72). Середні результати за якістю становлять 72,25% (відхилення -1,7). Результати за середніми балами: ККР – 4,01, самоаналіз – 4,07 (відхилення - 0,07).

Одержані оцінки свідчать про комплексну професійну спрямованість навчального процесу, існуючий взаємозв'язок між дисциплінами навчального плану та послідовність формування професійних навичок та вмінь у студентів.

Висновок

Експертною комісією встановлено, що якість підготовки фахівців напряму підготовки «Психологія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 6.030102 «Психологія» у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили відповідає існуючим вимогам ринку праці. Результати виконання ККР під час проведення самоаналізу та у період акредитаційної експертизи вказують на належний рівень підготовки здобувачів вищої освіти, оскільки виявлені розбіжності не є суттєвими, що дозволяє підтвердити відповідність державним вимогам з акредитації.

У цілому аналіз результатів виконання ККР показав, що підготовка за напрямом «Психологія» із спеціальності 6.030102 «Психологія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти дозволяє їм вирішувати питання фахового спрямування.

Організація освітнього процесу в університеті направлена на якісну підготовку фахівців й здійснюється на рівні державних вимог до акредитації у сфері вищої освіти.

Таблиця 3

Результати виконання комплексних контрольних робіт (проведення самоаналізу) здобувачами вищої освіти зі спеціальності 6.030102 «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили (денна форма навчання)

№ з/п	Дисципліна	Група	Кількість студентів	Виконували ККР		Одержали оцінки (кількість у %)				Абсолютна успішність, %	Якість, %	Середній бал
				Кількість	%	5	4	3	2			
3 циклу соціально-гуманітарних дисциплін												
1.	Основи психосоматики	465	20	18	90	5/28	8/44	5/28	-	90	72,5	4
2.	Філософія	265	27	25	93	10/40	6/24	9/36	-	92,6	64	4,04
Разом (у середньому) за циклом			24	22	92	8/34	7/34	7/32	-	91,3	68,25	4,02
3 циклу фундаментальних дисциплін												
3.	Специфіка роботи психолога в клініці	466	20	18	90	8/44	6/33	4/22	-	90	77,8	4,2
4.	Порівняльна психологія	366	17	15	88	5/33	6/40	4/27	-	88,2	73,3	4,1
Разом (у середньому) за циклом			19	17	89	7/39	6/37	4/25	-	89,1	75,55	4,15
3 циклу професійно-орієнтованих дисциплін												
5.	Історія психології	365	18	18	100	8/44	4/22	6/33	-	100	66,7	4,1
6.	Соціальна психологія	465	20	19	95	3/16	13/68	3/16	-	95	84,2	4
Разом (у середньому) за циклом			19	19	98	6/30	9/45	5/25	-	97,5	75,45	4,05

Експерти:

Г. П. Мозгова

Ректор

А. Е. Пасніченко

Голова комісії

Л. П. Клименко

Г. П. Мозгова

Таблиця 4

Результати виконання комплексних контрольних робіт (акредитаційна експертиза) здобувачами вищої освіти зі спеціальності 6.030102 «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили (денна форма навчання)

№ з/п	Дисципліна	Група	Кількість студентів	Виконували ККР		Одержали оцінки (кількість у %)				Абсолютна успішність, %	Якість, %	Середній бал
				Кількість	%	5	4	3	2			
3 циклу соціально-гуманітарних дисциплін												
1.	Основи психосомастики	465	17	17	100	4/24	8/47	5/29	-	100	70,6	3,94
2.	Філософія	265	25	25	100	9/36	9/36	7/28	-	100	72	4,08
Разом (у середньому) за циклом			21	21	100	7/30	9/42	6/29	-	100	71,3	4,01
3 циклу фундаментальних дисциплін												
3.	Специфіка роботи психолога в клініці	466	19	19	100	7/37	7/37	5/26	-	100	73,7	4,1
4.	Порівняльна психологія	366	16	16	100	4/25	7/44	5/31	-	100	68,8	3,94
Разом (у середньому) за циклом			18	18	100	6/31	7/40	5/29	-	100	71,3	4,02
3 циклу професійно-орієнтованих дисциплін												
5.	Історія психології	365	18	18	100	7/39	5/28	6/33	-	100	66,7	4,06
6.	Соціальна психологія	465	17	17	100	3/18	10/59	4/23	-	100	76,5	3,94
Разом (у середньому) за циклом			18	18	100	5/29	8/43	5/28	-	100	71,6	4,0

Експерти:

Г. П. Мозгова

А. Е. Пасніченко

Ректор

Д. П. Клименко

Голова комісії

Г. П. Мозгова

Таблиця 5

**Порівняльна таблиця
результатів виконання ККР здобувачами вищої освіти при проведенні самоаналізу
та акредитаційної експертизи зі спеціальності 6.030102 «Психологія» першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти у ЧНУ імені Петра Могили
(денна форма навчання)**

№ з/п	Назва дисциплін, за якими проводився контроль	Група	Кількість здобувачів	Результати виконання ККР в період проведення самоаналізу			Результати виконання ККР в період проведення акредитаційної експертизи			Відхилення результатів порівняно з самоаналізом, +/-		
				Абсолютна успішність, %	Якість успішності, %	Середній бал	Абсолютна успішність, %	Якість успішності, %	Середній бал	Абсолютна успішність, %	Якість успішності, %	Середній бал
3 циклу соціально-гуманітарних дисциплін												
1	Основи психосоматики	465	17	90	72,5	4	100	70,6	3,94	+10	-1,9	-0,06
2	Філософія	265	25	92,6	64	4,04	100	72	4,08	+7,4	+8	+0,04
Разом (у середньому) за циклом			22	91,3	68,25	4,02	100	71,3	4,01	+8,7	+3,05	-0,02
3 циклу фундаментальних дисциплін												
3	Специфіка роботи психолога в клініці	466	19	90	77,8	4,2	100	73,7	4,1	+0,1	-4,1	-0,1
4	Порівняльна психологія	366	16	88,2	73,3	4,1	100	68,8	3,94	+11,8	-4,5	-0,16
Разом (у середньому) за циклом			18	89	75,55	4,15	100	71,3	4,02	+5,95	-4,3	-0,13
3 циклу професійно-орієнтованих дисциплін												
5	Історія психології	365	18	100	66,7	4,1	100	66,7	4,06	-	-	-0,04
6	Соціальна психологія	465	17	95	84,2	4	100	76,5	3,94	+5	-7,7	-0,06
Всього (у середньому) за циклом			18	97,5	75,45	4,05	100	71,6	4,0	+2,5	-3,85%	-0,05

Всього (у середньому)	19	92,6	73,1	4,07	100	71,4	4,01	5,72	-1,7	-0,07
-----------------------	----	------	------	------	-----	------	------	------	------	-------

Експерти:

Г. П. Мозгова

А. Е. Пасніченко

Ректор

Л. П. Клименко

Голова комісії

Г. П. Мозгова

8. Система забезпечення якості вищої освіти

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1557-УІІ розділу 5 ст. 16 п.2 «Система забезпечення якості вищої освіти» та Постанови Кабінету Міністрів України від 27 травня 2014 р. № 507 «Про внесення змін до Положення про акредитацію у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили розроблено внутрішню систему якості освітньої діяльності.

Для визначення політики вищого навчального закладу щодо забезпечення якості, ЧНУ імені Петра Могили розробив Концепцію освітньої діяльності, яка включає:

- характеристику стану освітньої та науково-дослідницької діяльності науково-педагогічних працівників, відбиває рівень взаємодії викладання і досліджень в університеті;

- стратегічні напрямки діяльності навчального закладу в забезпеченні відповідності підготовки до стандартів вищої освіти та європейських стандартів внутрішнього забезпечення якості навчання;

- опис організаційних принципів та структури системи забезпечення якості на інституційному рівні;

- визначає рівні відповідальності кафедр, факультетів, інститутів та інших структурних підрозділів та відповідних керівників та осіб за реалізацію процедур забезпечення якості;

- опис процедур залучення студентів до забезпечення якості;

- напрями та способи реалізації політики, механізми її моніторингу, перегляду та вдосконалення системи забезпечення.

Створення і офіційне визначення політики і процедур забезпечення якості визначають шляхи і практичні засоби, які використовуються для досягнення високої ефективності функціонування системи забезпечення якості та сприяють визнанню з боку громадськості права університету на автономію.

ЧНУ імені Петра Могили розробив та офіційно затвердив механізми періодичного перегляду, моніторингу та вдосконалення своїх навчальних програм.

У ЧНУ імені Петра Могили розроблено, офіційно затверджено та реалізовано систему оцінювання знань, яка включає загальновідомі критерії, правила і процедури об'єктивності визначення результатів навчання.

Система оцінювання навчальних досягнень студентів передбачає процедури:

- встановлення відповідності досягнутих запланованих навчальних результатів передбачуваним цілям і результатам навчальної програми;

- забезпечення проведення різномірівневих діагностичних заходів на етапах поточного та підсумкового контролю;

- визначення однозначних, чітких й широкодоступних критеріїв оцінювання і екзаменаційних правил для всіх випадків контролю і атестації;

- залучення викладачів та інших фахівців освітніх вимірювань, які здатні проводити оцінювання з врахуванням досягнення вимог майбутньої кваліфікації;

- забезпечення об'єктивності і незалежності лише від одного екзаменатора результатів оцінювання;

- встановлення чітких правил врегулювання випадків відсутності студента через поважні обставини;

- забезпечення адміністративного нагляду і перевірок дотримання встановлених вищим навчальним закладом процедур оцінювання.

Важливою умовою функціонування системи оцінювання навчальних досягнень є реалізація чіткого механізму інформування студентів про стратегію оцінювання, яка впроваджена в ЧНУ імені Петра Могили та її конкретне застосування щодо їхньої навчальної програми, а також оприлюднення критеріїв оцінювання успішності з даної навчальної дисципліни.

ЧНУ імені Петра Могили визначає процедури і критерії, які б засвідчували відповідну кваліфікацію і високий фаховий рівень викладачів.

Якість освітніх послуг, ефективність навчальних програм в першу чергу визначаються якісним складом викладачів та умовами, в яких вони можуть ефективно передавати студентам свої знання, досвід і розуміння предмету в різних ситуаціях навчання.

ЧНУ імені Петра Могили запроваджує систему кадрового забезпечення, яка передбачає:

- офіційно визначені процедури відбору та призначення на посаду нових викладачів відповідно до їхнього рівня професійної компетенції;

- розроблені засоби оцінки якості навчальної діяльності професорсько-викладацького складу, та умови доступу викладачів до інформації про оцінку їхньої роботи;

- реалізацію механізму підвищення кваліфікації і вдосконалення фахової майстерності, який включає умови стимулювання і визнання професійних досягнень;

- передбачати умови професійного вдосконалення до необхідного рівня для слабких викладачів, та встановлені механізми звільнення з викладацьких посад осіб, що виявляють професійну нездатність.

ЧНУ імені Петра Могили розробляє, запроваджує та використовує інформаційні системи збору, аналізу і використання об'єктивної інформації для ефективного управління навчальними програмами.

Університет для ефективного забезпечення якості здійснює постійний самоаналіз, для чого йому необхідні засоби збору й аналізу інформації про свою власну діяльність. Знаряддя забезпечення об'єктивної сторони такого самоаналізу послуговує інформаційна система ЧНУ імені Петра Могили, яка забезпечує моніторинг якості, оперативний облік процесів і ресурсів, достовірну архівацію даних про стан навчальних (кадрових, навчально-методичних, інформаційно-бібліотечних, матеріальних тощо) ресурсів, аналітичну обробку, оперативний пошук, передачу і необхідне представлення відповідної інформації.

ЧНУ імені Петра Могили забезпечує прозорість своєї освітньої діяльності, надає інформацію про пропоновані програми і кваліфікації, очікувані результати навчання, оприлюднює процедури викладання, навчання і оцінювання знань та повідомляє про інші навчальні можливості, які доступні студентам.

Висновок

Експертною комісією встановлено, що Чорноморський національний університет ім. Петра Могили впроваджує та забезпечує європейські стандарти якості вищої освіти шляхом підтримки наукової складової навчального процесу та впровадження інноваційних технологій.

Університет забезпечує точність, неупередженість, об'єктивність і широку доступність пропонованої інформації.

9. Зауваження, що були зроблені під час попередньої експертизи поданих до МОН акредитаційних матеріалів

За результатами попередньої експертизи поданих матеріалів акредитаційної справи виявлено наступні недоліки:

1. Звертаємо увагу на недостатній рівень наукової та професійної активності у викладачів Рябової Ю. М., Гусак В. М., Костельнюк М. М., Гавелі В. Л.

Відповідно до зауваження було уточнено рівень наукової та професійної активності викладачів Рябової Ю. М., Гусак В. М., Костельнюк М. М., Гавелі В. Л., які зазначено у таблиці 1:

Таблиця 1

Рівень наукової та професійної активності викладачів

1	Рябова Ю. М.	<p>1) <i>Стаття</i>: “Формування ціннісного ставлення студентів до міжкультурної взаємодії”. Прийнята до друку у періодичному виданні, яке включено до наукометричної бази, Index Copernicus.</p> <p>2) <i>Статті в фахових виданнях України</i>:</p> <p>1. Вплив культури спілкування на розвиток професійних якостей майбутніх соціальних працівників / Ю. М. Рябова // Наукові праці : науково-методичний журнал. Вип. 176. Т. 188. Педагогіка. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. С. 81-85.</p> <p>2. Функції ділового спілкування в професійній діяльності майбутніх соціальних працівників / Ю. М. Рябова // Наукові праці : науково-методичний журнал. Вип. 197. Т. 209. Педагогіка. – Миколаїв :</p>
---	--------------	---

Голова комісії

Г. П. Мозгова

Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. С. 65-69.

3. Підготовка майбутніх соціальних працівників до міжнародної професійної діяльності Наукові праці : науково-методичний журнал. Вип. 203. Т. 215. Педагогіка. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. С. 114-117.

4. Формування морально-етичних якостей майбутніх соціальних працівників у процесі підготовки до професійної діяльності у багатонаціональному середовищі / Ю. М. Рябова // Гуманітарний вісник ДВНЗ “Переяслов-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди” - Додаток 1до Вип. 31, Том V (47): Тематичний випуск “Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору”. – К.:Гнозис, 2013. С. 413-420.

5. Теоретичні основи та принципи професійної підготовки майбутніх соціальних працівників до роботи у багатонаціональному середовищі / Ю. М. Рябова // Гуманітарний вісник ДВНЗ “Переяслов-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди” - Додаток 1до Вип. 5, Том 4(55): Тематичний випуск “Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору”. – К.:Гнозис, 2014. – С. 374-381.

6. Рябова Ю.М. Характеристика педагогічних умов підготовки майбутніх соціальних працівників до професійної діяльності в багатонаціональному середовищі/ Ю. М. Рябова // Гуманітарний вісник ДВНЗ “Переяслов-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди” - Додаток 1до Вип. 36, Том V(65): Тематичний випуск “Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору”. – К.:Гнозис, 2015. С. 408-416.

7. Педагогічні умови як складова підготовки до професійної діяльності в багатонаціональному середовищі / Ю. М. Рябова // Наукові праці : наук. журн. / Чорном. нац. ун-т ім. Петра Могили ; ред. кол. : О.П. Мещанінов (голова) [та ін.]. – Миколаїв, 2017. – Т. 303. Вип. 291. - С. 38-41.

3) *Статті в зарубіжних фахових виданнях:*

8. Forming of future social workers professional culture in the university academic process / Yu. Riabova // Science and Education a New Dimension. Pedagogy and

		<p>Psychology. II(9), Issue 19, Budapest, 2014. P 10-13.</p> <p>9. Principles of social workers' professional activity in the modern multicultural society / Yuliya Riabova // Modern Tendencies in Pedagogical Education and Science of Ukraine and Israel: the Way to Integration, Issue № 5, 2014. – P. 366-371.</p> <p>10. Training of future Social Workers to the professional activity in the conditions of multinational society / Yuliya Riabova // Modern Tendencies in Pedagogical Education and Science of Ukraine and Israel: the Way to Integration, Issue № 7, 2016. – P. 308-310.</p> <p>11. Професійна підготовка соціальних працівників в Україні та закордоном / Ю. М. Рябова // Pedagogika. Badania podstawowe i stosowane: wyzwania i wyniki - Wartszawa: Wydawca: Sp. z o. o. «Diamond trading tour», 2017. С. 9-12</p> <p>12. Критерії визначення рівня готовності майбутніх соціальних працівників до професійної діяльності в багатонаціональному середовищі / Ю. М. Рябова // Science Review, RS Global SP. z O. O., Vol.5, 2018. – С. 55-57.</p> <p>13. Multinational society is a reality of modern Ukraine / Yuliya Riabova // INTERNATIONAL ACADEMY JOURNAL WEB of SCHOLAR, Scientific Educational Centre, Warsaw, Poland. Vol.4, 2018. – P. 68-71.</p> <p><i>Тези, матеріали конференцій:</i></p> <p>14. Професійна підготовка соціальних працівників до міжкультурної взаємодії / Ю. М. Рябова // «Ольвійський форум – 2013: стратегії країни Причорноморського регіону в геополітичному просторі» : тези. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. – С. 74-75.</p> <p>15. The role of intercultural competence in professional development of future social workers / Yulia Riabova // Global English – Global Decisions. XVIII TESOL – Ukraine National Conference. April 12-13, 2013. Book of papers – Севастополь : Рибест, 2013. P. 264-266.</p> <p>16. Особливості соціальної роботи з національними меншинами в Україні / Ю. М. Рябова // Ольвійській форум – 2014: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі : тези. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. С. 123-124.</p> <p>17. Структура професійної діяльності соціальних працівників / Ю. М. Рябова // «МОГИЛЯНСЬКІ ЧИТАННЯ – 2014». Всеукраїнська науково-</p>
--	--	---

практична конференція. «Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти» : тези. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ імені Петра Могили, 2014. С. 16-17.

18. Структура професійної діяльності соціальних працівників у багатонаціональному середовищі / Ю. М. Рябова // «Ольвійський форум – 2013: стратегії країни Причорноморського регіону в геополітичному просторі» : тези. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015р. С. 39-40.

19. Експеримент як основа педагогічного дослідження / Ю. М. Рябова // «МОГИЛЯНСЬКІ ЧИТАННЯ – 2016». Всеукраїнська науково-практична конференція. «Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти» : тези. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ імені Петра Могили, 2016. С. 19-20.

20. Сучасні підходи професійної підготовки майбутніх фахівців до професійної діяльності в багатонаціональному середовищі / Ю. М. Рябова // «Ольвійський форум – 2017: стратегії країни Причорноморського регіону в геополітичному просторі» : тези. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2017.

21. Формування міжкультурної компетентності майбутніх морських фахівців / Ю. М. Рябова // Новітні тенденції навчання іноземної мови за професійним спрямуванням : матеріали ІV Всеукраїнської (з міжнародною участю) науково-практичної конференції (21-22 вересня 2017 р., м. Херсон). – Херсон : Херсонська державна морська академія, 2017. – С. 103-106.

22. Багатонаціональне середовище як реалія сучасного українського суспільства / Ю. М. Рябова // «МОГИЛЯНСЬКІ ЧИТАННЯ – 2016». Всеукраїнська науково-практична конференція. «Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти» : тези. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ імені Петра Могили, 2016. С. 44-45.

4) *Методичні рекомендації:* Рябова Ю. М. Іншомовна підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи в багатонаціональному

		<p>середовищі : методичні рекомендації / Рябова Юлія Миколаївна. – Миколаїв : ТОВ «Іліон», 2016. – 56 с.</p> <p>5) <i>Присудження наукового ступеня Кандидата педагогічних наук (Доктор філософії) (ДК № 038767 від 29 вересня 2016 р.)</i></p> <p>6) <i>Переможець обласного конкурсу робіт молодих учених Миколаївської області у номінації «Педагогічні науки». Наказ № 382 від 28.04.2017 р.</i></p>
2	Костельнюк М. М.	<p>1) <i>Статті в іноземних виданнях:</i></p> <p>1. Костельнюк М.М. Философские взгляды Петра Могилы. // Международный электронный научный журнал «Studia Humanitatis» (Гуманитарные дисциплины). – Санкт-Петербург. – 2016. – № 2</p> <p>2. Костельнюк М.М. Идеали консерватизма в идеях української державності Петра Могили. // «EVROPSKÝ POLITICKÝ A PRÁVNÍ DISKURZ», Чехія. 2015</p> <p>2) <i>Наукові статті у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України:</i></p> <p>3. Костельнюк М.М. Погляди Петра Могили щодо форм державного устрою в Україні. // Всеукраїнське фахове видання: збірник наукових праць «Гілея: науковий вісник» – Вип.110 – 2016 р.</p> <p>4. Костельнюк М.М. Історико-філософські та державницькі помисли митрополита Петра Могили. // Вісник аграрної науки Причорномор'я, випуск 2(72)-2013 р.</p> <p>5. Костельнюк М.М. Ідея української державності Петра Могили: спроба ретроспекції першоджерел українського консерватизму. // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 22. – 2013р. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін.</p> <p>6. Костельнюк М.М. Прояви політичної мудрості державного діяча у роздумах Петра Могили. // Научно-практическая интернет конференция «Перспективные инновации в науке, образовании, производстве и транспорте 2013», 17-26 декабря 2013 – (www.sworld.com.ua).</p> <p>7. Костельнюк М.М. Осмислення спадщини Петра Могили як передумови формування українського консерватизму. // Третя Всеукраїнська наукова конференція «Актуальні проблеми соціально-гуманітарних наук», м. Дніпропетровськ, 20 грудня</p>

		<p>2013 р.</p> <p>8. Костельнюк М.М. Соціально-політичні чинники побудови української держави в політичній концепції Петра Могили. // Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції розвитку суспільних наук», м. Київ, 20-21 грудня 2013р.</p> <p>3) <i>Проведення навчальних занять іноземною мовою (крім мовних навчальних дисциплін) в обсязі не менше 50 аудиторних годин на навчальний рік – дисципліна «Філософія» для іноземних студентів</i></p>
3	Гавеля В. Л.	<p>1) <i>Наявність виданого підручника чи навчального посібника, що рекомендований МОН, іншим центральним органом виконавчої влади або вченою радою закладу освіти, або монографії (у разі співавторства — з фіксованим власним внеском):</i></p> <p>Коллективная монография: Личностная депривация: юридический, психологический, междисциплинарный аспекты: коллективная монография \ отв. ред. В. М. Мелихов, О. Н. Макаренко, Г. Г. Егоров, перевод Е. А. Федорова. – Волгоград: ООО «Царицынская полиграфическая компания», 2014. – 432с. (Глава 2 с. 278-296)</p> <p>2) <i>Наявність наукових публікацій у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України:</i></p> <p>1. Гавеля В. Л. Філософія глобальних процесів і антиглобалізм // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Вип.1. Філософія – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. – (електронний журнал).</p> <p>2. Гавеля В. Л. «В. И. Вернадский: ноосферные основания глобальных подходов и глобального мышления». Сб. В. И. Вернадский и проблемы развития науки, культуры, образования, экономики в современной России, г.Волжский 21 марта 2013г. / ВГИ (филиал) ВолГУ. – Волгоград: Волгоградское научное издательство, 2014. – С. 58-68.</p> <p>3. Воля як стимул діяльності людини і поняття свободи самовизначення.// Наукові праці: науково-методичний журнал. – Вип.172. Т. 184. Соціологія. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, – с. 138 – 143.</p> <p>4. Гавеля В. Л. Філософія глобальних процесів і антиглобалізм // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Вип.1. Філософія – Миколаїв: Вид-во ЧДУ</p>

		<p>ім. Петра Могили, 2015.</p> <p>3) <i>Наукове керівництво (консультування) здобувача, який одержав документ про присудження наукового ступеня</i> – Рожанська Н.ВА. у 2012 р. – захист кандидатської дисертації на тему: «Соціально-гуманітарна освіта як чинник демократизації українського суспільства». У травні 2013 р. присуджено науковий ступінь кандидата соціологічних наук.</p> <p>4) <i>Організаційна робота у закладах освіти на посадах керівника</i> – завідувач кафедри філософії до вересня 2017 року.</p>
4	Гусак В. М.	<p>1. Свідоцтво про підвищення кваліфікації СС 02125473/000017-17 від 03.04.2017 р. (з 01.03.2017 по 01.04.2017, 120-годинна навчальна програма спеціальності 053 Психологія, Інститут післядипломної освіти та сертифікації Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»).</p> <p>2. Сертифікат № ССТ-НИ-0116-05 об успешном окончании долговременной программы профессионального тренинга «Системная семейная терапия» (27.05.2016 – 23.04.2017, 120 часов, Межрегиональный институт Гештальт-терапии и Искусства).</p> <p>3. Сертифікат № 11987 об успешном завершении образовательной программы первой степени «Введение в гештальт-терапию/гештальт-консультирование. Контакт с собой и другими» (03.2016-06.2017, 100 часов, Московский институт гештальта и психодраммы).</p> <p>4. Certificate from 10.09,2017 of the course “Sexological Counselling”/Specialization ‘Sexologist’ (68 hours, Association of Psychologists-Psychotherapists).</p> <p>5. Certificate from 27.05.2018 of the course ‘Integrative sex-therapy’/Specialization ‘Sex-therapist’ (144 hours, Association of Psychologists- Psychotherapists</p>

2. Вісутня дата підвищення кваліфікації у викладача Хоржевської І. М.
Викладач Хоржевська І. М. проходила навчальні курси «Основи

психологічного консультування клієнтів у стані депресій та суїцидальних намірів» у місті Миколаєві (кількість аудиторних годин – 32), по проходженню яких отримала сертифікат II модуля навчальної програми «Психіатрія для психологів» від 17-18 лютого 2018 року.

3. З'ясувати фахову відповідність по викладачам до дисциплін: Астремська І. В. – Кадровий менеджмент, Григор'єва Л. І. – Охорона праці та Безпека життєдіяльності, Васильєв Я. В. – Математична статистика.

Відповідно до зауваження була з'ясована фахова відповідність по викладачам до дисциплін, яка відображена у таблиці 2:

Таблиця 2

Фахова відповідність до дисциплін

1	Астремська І. В. – Кадровий менеджмент	<p>Змістом курсу «Кадровий менеджмент» є реалізація психологічного підходу до виявлення управлінських проблем при підборі, розстановці, підготовці та раціональне використання кадрів.</p> <p>Предмет кадрового менеджменту складають психологічні, соціально-психологічні і соціологічні аспекти планування, формування, оцінки, навчання, розстановки і виховання працівників в процесі трудової діяльності.</p> <p>Основна мета кадрового менеджменту як науково-практичного спрямування - "озброїти" організаторів кадрової роботи та інших керівників психологічними знаннями, необхідними для здійснення даного виду діяльності, а також підвищення наукового рівня та ефективності роботи з кадрами на виробництві.</p> <p>Звідси впливають завдання кадрового менеджменту: дослідження соціально-психологічних проблем вдосконалення управління кадрами в умовах ринкових відносин; розробка психолого-педагогічних основ формування особистості учасника виробництва; вивчення індивідуально-психологічних особливостей працівників з метою оптимізації процесів підбору, оцінки, розстановки і раціонального використання кадрів в різних видах трудової діяльності; вивчення соціально-психологічних характеристик працівників, груп і колективів для розробки рекомендацій щодо зменшення плинності кадрів на виробництві; вивчення, облік і використання</p>
---	--	---

соціально-психологічних і психолого-педагогічних чинників кадрової діяльності; оволодіння господарськими керівниками і працівниками кадрових служб методами і формами ділового спілкування, психологічного впливу на поведінку людей в процесі діяльності трудових колективів.

Таким чином, структура кадрового менеджменту включає такі основні напрямки:

- диференційно-психологічна і соціально-психологічна діагностика (забезпечення процесів професійної орієнтації, підбору, оцінки, підготовки і розстановки кадрів, ефективного контролю адаптації працівників, стану соціально-психологічного клімату в колективах, рівня плинності кадрів і трудової дисципліни і т. д.);

- психологічне консультування керівників і фахівців з питань правильної організації роботи з людьми, побудови ділової кар'єри, раціонального використання кадрів на виробництві, навчання і виховання працівників;

- навчання організаторів кадрової роботи в цілях оволодіння ними необхідними психологічними знаннями, сучасними управлінсько-виховними методами, навичками ефективного спілкування і вмілого використання в кадровій діяльності різних психологічних методик.

Кадровий менеджмент - інтегрована галузь знання. Вона охоплює відомості з багатьох загальнотеоретичних і конкретно-прикладних наукових дисциплін. Особливо широко представлені в ній знання з соціальної та загальної психології, їх прикладним галузям, а також з фізіології, педагогіки, етики, соціології, теорії організації і управління. З точки зору психологічного змісту новий науково-практичний напрямок має включати розробку проблем, що відносяться до практичної кадрової роботи та є межовими між соціальною, диференціальною, педагогічною, віковою, медичною, управлінською психологією і психологією праці, а також широке використання отриманих в зазначених галузях психологічної науки даних в діяльності сучасних кадрових служб.

		<p>Проаналізувавши наведену структуру кадрового менеджменту, ми встановили, що в її міждисциплінарному змісті переважає соціально-психологічна складова. Це дає підставу розглядати цей напрям як прикладний розділ соціальної психології. При цьому, якщо соціальна психологія як наука передбачає вивчення закономірностей поведінки та діяльності людей, а ці закономірності обумовлені включеністю людей в соціальні групи, то основне завдання кадрового менеджменту як її прикладного розділу полягає в знаходженні способів застосування цих психологічних закономірностей в кадровій практиці. Разом з тим, оскільки кадровий менеджмент носить міждисциплінарний характер, то і застосовувані нею методи можуть відноситися в залежності від розв'язуваних завдань до різних галузей психологічних знань.</p> <p>Доцільним вважаємо рекомендувати уточнення назви курсу як «Психологія кадрового менеджменту».</p>
2	Григор'єва Л. І. – Охорона праці та Безпека життєдіяльності	<p>Григор'єва Л. І. Пройшла навчання на перевірку знань у сфері цивільного захисту в НМЦ ЦЗ та БЖД Миколаївської області та опрацювала навчальний курс за обов'язками «Кервники навчальних груп з підготовки працівників на підприємствах, в установах та організаціях діям у надзвичайних ситуаціях» від 05.02.2014, і має посвідчення про функціональне навчання у сфері цивільного захисту № МК3307.</p> <p>Пройшла навчання та виявила потрібні знання законодавчих актів про охорону праці, пожежну безпеку, санітарне та епідемічне забезпечення. Допускається викладати Охорону праці та Безпеку життєдіяльності студентам учбового закладу (Посвідчення №2/9 від 11.06.2013 р.). Посвідчення додаються в додатку А.</p>
3	Васильєв Я. В. – Математична статистика	<p>Васильєв Я. В. є автором навчального посібника «Математические методы в психологии» та «Математическая статистика для психологов». Копії публікації містяться у додатку Б.</p>

4. Порушено Наказ № 689 від 13.06.2012 р. в частині – підвищення кваліфікації викладачів постійного складу здійснюється кожні п'ять років. У викладача Бондаренко І. Г. попереднє підвищення кваліфікації – 2012 р.

Бондаренко І. Г. пройшла стажування з 31.03.2017 по 30.04 2017 на кафедрі теорії та методики фізичного виховання Херсонського державного університету. Навчальну програму повністю виконала в обсязі 108 годин та отримала позитивну оцінку на засіданні кафедри. Має сертифікат про підвищення кваліфікації № 82/25 (додаток В).

5. Перевірити підвищення кваліфікації у викладача Тулузакової О. Г.

Під час перевірки підвищення кваліфікації у викладача Тулузакової О. Г. було встановлено: викладач має сертифікат, що засвідчує про участь у науково-методологічному семінарі з підвищення кваліфікації «Запровадження викладання фактчекінгу та верифікації інформації в університетах», що проходив в Могилянській школі журналістики (м. Київ) 7-8 червня 2016 р; успішно взяла участь у тренінгу «Актуальні питання медіарегулювання для викладачів факультетів журналістики», 11-12 листопада 2017р., м.Київ (Додаток С).

6. Відсутня інформація про навчальний контент згідно додатку 5.1 Ліцензійних умов Постанови КМУ від 30.12.2015р. № 1187.

Інформація про навчальний контент згідно додатку 5.1 Ліцензійних умов Постанови КМУ від 30.12.2015р. № 1187 міститься у таблиці 3.

Таблиця 3

Відомості про комплекс навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін

Найменування навчальної дисципліни згідно з навчальним планом	Інформація про наявність («+», «-» або не має потреби)			
	навчальний контент	плани практичних (семінарських) занять	завдання для самостійної та роботи студентів	питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю
Українська мова (за проф. спрямуванням)	+	+	+	+

Історія України	+	+	+	+
Історія української культури	+	+	+	+
Іноземна мова (англійська)	+	+	+	+
Політологія	+	+	+	+
Філософія	+	+	+	+
Гештальт-терапія	+	+	+	+
Психогенетика	+	+	+	+
Основи психосоматики	+	+	+	+
Психологія особистості	+	+	+	+
Психологія суїциду	+	+	+	+
Психологія консультування	+	+	+	+
Основи екології та генетики людини	+	+	+	+
Анатомія та еволюція нервової системи	+	+	+	+
Психофізіологія	+	+	+	+
Основи інформатики та очислювальної техніки	+	+	+	+
Екологія людини	+	+	+	+
Зоопсихологія та порівняльна психологія	+	+	+	+
Психологічний супровід людей з обмеженими можливостями	+	+	+	+
Дефектологія	+	+	+	+
Реабілітаційна психологія	+	+	+	+
Кадровий менеджмент	+	+	+	+
Практикум з	+	+	+	+

підготовки та проведення психологічного дослідження				
Екологічна психологія	+	+	+	+
Глибинна психологія	+	+	+	+
Специфіка роботи психолога в клініці	+	+	+	+
Психологія роботи з людьми із залежними станами	+	+	+	+
Психологія інклюзивного навчання	+	+	+	+
Сексологія та сексопатологія	+	+	+	+
Фізичне виховання	+	+	+	+
Вступ до спеціальності	+	+	+	+
Соціальна психологія	+	+	+	+
Практикум із загальної психології	+	+	+	+
Загальна психологія	+	+	+	+
Вікова психологія	+	+	+	+
Методика проведення психоекспертизи	+	+	+	+
Експериментальна психологія	+	+	+	+
Історія психології	+	+	+	+
Основи психологічної практики	+	+	+	+

Психологія праці	+	+	+	+
Диференціальна психологія	+	+	+	+
Педагогічна психологія	+	+	+	+
Основи психотерапії	+	+	+	+
Психодіагностика	+	+	+	+
Психологія управління	+	+	+	+
Ознайомча практика	+	+	+	+
Переддипломна практика	+	+	+	+
Інженерна психологія	+	+	+	+
Психологічний спецпрактикум по спеціалізації	+	+	+	+
Патопсихологія	+	+	+	+
Охорона праці	+	+	+	+
Безпека життєдіяльності	+	+	+	+
Логіка	+	+	+	+
Культура ділового спілкування	+	+	+	+
Правознавство	+	+	+	+
Соціологія	+	+	+	+
Культурологія	+	+	+	+
Релігієзнавство	+	+	+	+
Естетика	+	+	+	+
Економічна теорія	+	+	+	+
Історія філософії	+	+	+	+
Риторика	+	+	+	+
Етика	+	+	+	+
Історія зарубіжної культури	+	+	+	+
Всесвітня історія	+	+	+	+

Педагогіка	+	+	+	+
Соціальна педагогіка	+	+	+	+
Справочинство	+	+	+	+
Соціальний менеджмент	+	+	+	+
Основи демократії	+	+	+	+

7. Вісутній строк дії угод про проходження практики. Перевірити забезпеченість базами для проходження практики студентами на 2018 р.

Кафедрою психології підписані угоди для проходження практики з наступними організаціями:

1. Миколаївська спеціалізована школа I –III ст. мистецт і прикладних ремесел, експериментальний навчальний заклад всеукраїнського рівня «Академія дитячої творчості».
2. БФ «Від серця до серця».
3. Миколаївська загальноосвітня школа I-III ступенів №15.
4. Всеукраїнська благодійна організація «Ініціатива заради життя»
5. Ленінський ВП ГУНП в Миколаївській області
6. Дошкільний навчальний заклад № 48, м.Миколаїв
7. Миколаївська загальноосвітня школа I-III ступенів №4.
8. Вище професійне училище №21, м. Миколаїв.
9. Миколаївський коледж транспортної інфраструктури.
10. Миколаївський юридичний ліцей.
11. Миколаївська загальноосвітня школа-інтернат №7.
12. Миколаївська гімназія №41
13. Дошкільний навчальний заклад № 142, м.Миколаїв
14. Миколаївський муніципальний колегіум імені Володимира Дмитровича Чайки Миколаївської міської ради Миколаївської області
15. Громадська організація «Майстерня добра», м.Миколаїв.
16. Міський палац творчості учнів, м.Миколаїв.
17. Миколаївська загальноосвітня школа-інтернат I-III ст. №3 Миколаївської обласної ради.
18. Школа вищої спортивної майстерності.
19. Управління ДПтс України у Миколаївській області.
20. Миколаївська обласна психіатрична лікарня №1.
21. Головне управління Національної поліції в Миколаївській області.
22. Миколаївська загальноосвітня школа № 56.
23. Миколаївська загальноосвітня школа № 6.

24. Миколаївська загальноосвітня школа № 22.
 25. Миколаївська загальноосвітня школа № 26.
 26. ДУ ТМОМВС України по Миколаївській області.
 27. Відділ психологічного забезпечення Управління кадрового забезпечення ГУМП в Миколаївській області.
 28. Миколаївська загальноосвітня школа № 40.

Строк дії угод про проходження практики – 5 років.

8. *Перевірити передплату фахових періодичних видань на 2018 р.*
 Фахові періодичні видання на 2018 рік вказано у таблиці 5.

Таблиця 5

**Перелік фахових періодичних видань
Психологія**

№ з/п	Найменування фахового періодичного видання	Роки надходження
1.	Практична психологія та соціальна робота	2005 №1-12; 2006 №1-12; 2007 №1-12; 2008 №1-12; 2009 №1-12; 2010 №1-12; 2011 №1-12; 2012 №1-12; 2013 №1-12; 2014 №4-12
2.	Социс (социологические исследования)	2000 №7-12; 2001 №1-12; 2005 №1-12; 2006 №1-12; 2007 №1-12; 2008 №1-12; 2009 №1-12; 2010 №1-12; 2013 №1-12; 2014 №1-12; 2015 №1-12
3.	Социальная педагогика	2005 №1-4; 2006 №1-4; 2007 №1-4; 2008 №1-4; 2009 №1-4; 2010 №1-3;
4.	Соціальна психологія	2004 №1-6; 2005 №1-6; 2006 №1-6; 2007 №1-6; 2008 №1-6; 2009 №1-6; 2010 №1-6; 2011 №1-6; 2012 №1-6
5.	Социальная работа	2005 №1-4; 2006 №1-4; 2007 №1-4; 2008 №1-4; 2009 №1-4; 2010 №1-4; 2011 №1-4; 2012 №1-4; 2013 №1-4; 2014 №1-4
6.	Соціальний захист	2005 №1-12; 2006 №1-12; 2007 №1-12; 2008 №1-12; 2009 №1-12; 2010 №1-12; 2011 №1-12; 2012 №1-12; 2013 №1-12; 2014 №1-12; 2015 №1-12; 2016 №1-12; 2017 №1-12; 2018

7.	Соціологія: теорія, методи, маркетинг	2000 № 1-4; 2001 № 1-4; 2002 № 1-4; 2003 № 1-4; 2004 № 1-4; 2005 № 1-4; 2006 № 1-4; 2007 № 1-4; 2008 №1-4; 2009 №1-4; 2010 № 1- 4; 2011 № 1-4; 2012 №1-4; 2013 № 1-4; 2014 № 1-4; 2015 № 1-4; 2016 № 1-4; 2017 № 1-4; 2018
8.	Соционика, психология и межличностные отношения: человек, коллектив, общество	2005 № 1-12; 2006 № 1-12; 2007 № 1-12; 2008 № 1-12; 2009 № 1-12; 2010 № 1-12; 2011 № 1-12; 2012 № 1-12
9.	Наукові праці:наук.-метод. журнал Серія: Соціологія	2010: Т.146, В.133 2011: Т.156, В.144; Т.177, В.165 2012: Т.184, В.172; Т.201, В.189 2013: Т.211, В.199; Т.225, В.213 2014: Т.234, В.222; Т.244, В.232 2015: Т.258, В.246
	Серія: Педагогічні науки	1999:Т.4 2000:Т.7 2001:Т.13, В.1 2002:Т. 20, В.7; Т.24, В.11 2003:Т.28, В.15 2004:Т.36, В.23 2005:Т.42, В.29 2006:Т.46, В.33; Т.50, В.37; Т.56, В.43 2007:Т.71, В.58; Т.75, В.62 2008:Т.86, В.73; Т.97, В.84 2009:Т.108, В.95; Т.112, В.99 2010:Т.123, В.110; Т.136, В.123; Т.144, В.131 2011:Т.153, В.141; Т.158, В.146; Т.173, В.161 2012:Т.188, В.176; Т.198, В.186; Т.207, В.195; Т.209, В.197 2013:Т.199, В.187; Т.215, В.203 2014:Т.227, В.215; Т.245, В.233; Т.246, В.234; Т.251, В.239 2016:Т.269, В.257; Т.270, В.258 2017:Т.291, В.279; Т.293, В.281; Т.303, Вип.291

9. Контингент студентів які вказані у таблиці результатів виконання

ККР не відповідають даним ЄДЕБО.

Контингент студентів, які вказані у таблиці результатів виконання ККР не відповідають даним ЄДЕБО у зв'язку із відрахуванням студентів за академічною неуспішністю з 01.04.18, наказ № 182 С від 30.03.18 (Воїн В – 265 гр, Стужук О. – 366 гр, Балаш Т. – 465 гр, Слободянюк – 466 гр). За власним бажанням Коваль Н, Василенко Ю – 465 гр, наказ № 228 С від 08.05.18

10. Відсутні кадрові вимоги щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно додатку 12 Ліцензійних умов Постанови КМУ від 30.12.2015р. № 1187.

Інформація по вищезазначеному зауваженню міститься у таблиці 6.

Таблиця 6

**Порівняльна таблиця
відповідності стану забезпечення навчального закладу Ліцензійним
умовам надання освітніх послуг зі спеціальності 6.030102 «Психологія»**

Назва показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактично-го значення показника від норматив-ного
1	2	3	4
1. Загальні вимоги			
1.1. Концепція діяльності за заявленим напрямом (спеціальністю), погоджена з Радою міністрів АРК, обласною, Київською, Севастопольською міською державною адміністрацією	+	+	+
1.2. Заявлений ліцензований обсяг (денна форма навчання/заочна форма навчання)	60	60	
2. Кадрове забезпечення підготовки фахівців			
2.1. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин соціально-гуманітарного циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	75	100	+25
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	83	+33

Голова комісії

Г. П. Мозгова

2.2. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступеннями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фундаментального циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин) (за винятком військових навчальних дисциплін)	75	94	+19
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	80	+30
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється порівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	10	20 1. Васильєв Я.В. 2. Осипов А.О.	+10
2.3. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступеннями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фахових дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	75	81	+6
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	69	+19

з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється порівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	10	30 1.Васильєв Я.В. 2. Григор'єва Л.І. 3. Гавеля В.Л.	+20
2.4. Частка педагогічних працівників вищої категорії, які викладають лекційні години дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин для кожного циклу дисциплін навчального плану)	-	-	
2.5. Наявність кафедри (циклової комісії) з фундаментальної підготовки	+	+	
2.6. Наявність кафедри зі спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної науково-педагогічної спеціальності:	+	+	
доктор наук або професор	+	+	
кандидат наук, доцент			
3. Матеріально-технічна база			
3.1. Забезпеченість лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідним для виконання навчальних програм (у % від потреби)	100	100	
3.2. Забезпеченість студентів гуртожитком (у % від потреби)	70	80	+10
3.3. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (крім спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальності «Дизайн»)	12	12,88	+0,88

3.4. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (для спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальності «Дизайн»)	6	12,88	+6,88
3.5. Наявність пунктів харчування	+	+	
3.6. Наявність спортивного залу	+	+	
3.7. Наявність стадіону або спортивного майданчику	+	+	
3.8. Наявність медичного пункту	+	+	
4. Навчально-методичне забезпечення			
4.1. Наявність освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця (у т.ч. варіативної компоненти)	+	+	
4.2. Наявність освітньо-професійної програми підготовки фахівця (у т.ч. варіативної компоненти)	+	+	
4.3. Наявність навчального плану, затвердженого в установленому порядку	+	+	
4.4. Наявність навчально-методичного забезпечення для кожної навчальної дисципліни навчального плану (%):	100	100	
4.4.1 Навчальних і робочих навчальних програм дисциплін			
4.4.2. Планів семінарських, практичних занять, завдань для лабораторних робіт	100	100	
4.4.3. Методичних вказівок і тематик контрольних, курсових робіт (проектів)	100	100	
4.5. Наявність пакетів контрольних завдань для перевірки знань з дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної та фахової підготовки (%)	100	100	
4.6. Забезпеченість програмами всіх видів практик (%)	100	100	
4.7. Наявність методичних указівок щодо виконання дипломних робіт (проектів), державних екзаменів	+	+	

4.8. Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів (у т.ч. з використанням інформаційних технологій), %	100	100	
4.9. Наявність критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів	+	+	
5. Інформаційне забезпечення			
5.1. Забезпеченість студентів підручниками, навчальними посібниками, що містяться у власній бібліотеці (%)	100	100	
5.2. Співвідношення посадкових місць у власних читальних залах до загального контингенту студентів (%)	5	6,3	+1,3
5.3. Забезпеченість читальних залів фаховими періодичними виданнями	4	10	+6
5.4. Можливість доступу викладачів і студентів до Інтернет як джерела інформації:			
- наявність обладнаних лабораторій	+	+	
- наявність каналів доступу	+	+	

Експерти:

Г. П. Мозгова

А. Е. Пасніченко

Ректор

Л. П. Клименко

10. Висновки експертної комісії

На підставі аналізу поданих документів і проведеної акредитаційної експертизи підготовки в галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки» зі спеціальності 6.030102 «Психологія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили експертна комісія дійшла висновку, що:

1. Наявні в акредитаційній справі установчі та нормативні документи підтверджують право Чорноморського національного університету ім. П. Могили на підготовку бакалаврів в галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки» зі спеціальності 6.030102 «Психологія». Загальні показники діяльності відповідають встановленим державним нормативам.

2. Робота із формування та збереження контингенту студентів проводиться на належному рівні. Контингент студентів набору за спеціальністю 6.030102 «Психологія» в галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки» 2014-2018 навчального року відповідає ліцензованому обсягу.

Голова комісії

Г. П. Мозгова

3. Відповідно до нормативних документів і виконання державних вимог до професійної та практичної підготовки фахівців проводиться значна робота щодо формування змісту підготовки фахівців, активно впроваджуються сучасні технології навчання. Навчальні плани виконуються в повному обсязі.

4. Підготовка фахівців має належне навчально-методичне та інформаційне забезпечення.

5. Виконання навчального плану підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 6.030102 «Психологія» в галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки», здійснюють науково-педагогічні працівники відповідної кваліфікації. Проведення лекцій забезпечують науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та вченими званнями; частка докторів наук або професорів, які забезпечують викладання лекційних годин, відповідає ліцензійним умовам.

6. Матеріально-технічна база, інформаційне забезпечення навчального процесу в університеті забезпечують якісну підготовку і відповідають установленим законодавством вимогам до акредитації підготовки фахівців за спеціальністю 6.030102 «Психологія» в галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки».

7. Результати науково-дослідної діяльності обговорюються на міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях. Міжнародні зв'язки постійно розширюються і поглиблюються на різних рівнях.

8. Результати виконання комплексних контрольних робіт циклом професійної та практичної підготовки, передбаченими навчальним планом підготовки фахівців за спеціальністю 6.030102 «Психологія» в галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти відповідають вимогам акредитації.

Водночас експертна комісія вважає за потрібне висловити пропозиції, які дозволять покращити організацію і технологічне забезпечення освітнього процесу та якість підготовки фахівців заявленої спеціальності:

1. Провести роботу щодо оновлення навчальної та наукової літератури в бібліотеці університету, необхідної для забезпечення навчального процесу фахівців за спеціальністю 6.030102 «Психологія».

2. Збільшити кількість публікацій науково-педагогічних працівників випускової кафедри у виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз даних.

3. Зосередити зусилля на оновленні навчального обладнання, зокрема комп'ютерної техніки, ширшому впровадженні сучасних мультимедійних засобів навчання та інноваційних програм (MOODLE, електронні навчально-методичні комплекси дисциплін тощо).

Вказані зауваження не входять до складу обов'язкових і не впливають на позитивне рішення про акредитацію, але дозволяють поліпшити якість підготовки фахівців.

Отже, на підставі поданих на акредитацію матеріалів Чорноморського національного університету імені Петра Могили та перевірки результатів освітньої діяльності на місці, **експертна комісія вважає за можливе акредитувати діяльність університету з надання освітніх послуг у сфері вищої освіти щодо підготовки фахівців за спеціальністю 6.030102 «Психологія» в галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.**

Голова експертної комісії:

завідувач кафедри психосоматики і психологічної реабілітації Національного педагогічного університету імені

М. П. Драгоманова, доктор психологічних наук, професор, голова комісії

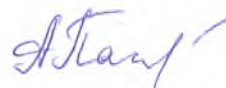

Г. П. Мозгова

Експерт:

доцент кафедри психології Чернівецького національного університету імені

Юрія Федьковича, кандидат психологічних наук, член комісії

А. Е. Пасніченко

«1» червня 2018 року

З експертними висновками ознайомлений:

Ректор

Чорноморського національного університету імені Петра Могили доктор технічних наук, професор

Л. П. Клименко

Голова комісії

Г. П. Мозгова

Порівняльна таблиця

відповідності стану забезпечення навчального закладу Ліцензійним умовам надання освітніх послуг зі спеціальності 6.030102 «Психологія»

Назва показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактично-го значення показника від норматив-ного
1	2	3	4
1. Загальні вимоги			
1.1. Концепція діяльності за заявленим напрямом (спеціальністю), погоджена з Радою міністрів АРК, обласною, Київською, Севастопольською міською державною адміністрацією	+	+	
1.2. Заявлений ліцензований обсяг (денна форма навчання/заочна форма навчання)	60	60	
2. Кадрове забезпечення підготовки фахівців			
2.1. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин соціально-гуманітарного циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	75	100	+25
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	83	+33
2.2. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фундаментального циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин) (за винятком військових навчальних дисциплін)	75	94	+19
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	80	+30

Голова комісії

Г. П. Мозгова

з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	10	20	+10
3. Васильєв Я.В. 4. Осипов А.О.			
2.3. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фахових дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	75	81	+6
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	69	+19
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	10	30	+20
1.Васильєв Я.В. 2. Григор'єва Л.І. 3. Гавеля В.Л.			
2.4. Частка педагогічних працівників вищої категорії, які викладають лекційні години дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин для кожного циклу дисциплін навчального плану)	-	-	
2.5. Наявність кафедри (циклової комісії) з фундаментальної підготовки	+	+	

2.6. Наявність кафедри зі спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної науково-педагогічної спеціальності:	+	+	
доктор наук або професор	+	+	
кандидат наук, доцент			
3. Матеріально-технічна база			
3.1. Забезпеченість лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідним для виконання навчальних програм (у % від потреби)	100	100	
3.2. Забезпеченість студентів гуртожитком (у % від потреби)	70	80	+10
3.3. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (крім спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальності «Дизайн»)	12	12,88	+0,88
3.4. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (для спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальності «Дизайн»)	6	12,88	+6,88
3.5. Наявність пунктів харчування	+	+	
3.6. Наявність спортивного залу	+	+	
3.7. Наявність стадіону або спортивного майданчику	+	+	
3.8. Наявність медичного пункту	+	+	
4. Навчально-методичне забезпечення			
4.1. Наявність освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця (у т.ч. варіативної компоненти)	+	+	
4.2. Наявність освітньо-професійної програми підготовки фахівця (у т.ч. варіативної компоненти)	+	+	

4.3. Наявність навчального плану, затвердженого в установленому порядку	+	+	
4.4. Наявність навчально-методичного забезпечення для кожної навчальної дисципліни навчального плану (%):	100	100	
4.4.1 Навчальних і робочих навчальних програм дисциплін			
4.4.2. Планів семінарських, практичних занять, завдань для лабораторних робіт	100	100	
4.4.3. Методичних вказівок і тематик контрольних, курсових робіт (проектів)	100	100	
4.5. Наявність пакетів контрольних завдань для перевірки знань з дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної та фахової підготовки (%)	100	100	
4.6. Забезпеченість програмами всіх видів практик (%)	100	100	
4.7. Наявність методичних указівок щодо виконання дипломних робіт (проектів), державних екзаменів	+	+	
4.8. Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів (у т.ч. з використанням інформаційних технологій), %	100	100	
4.9 Наявність критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів	+	+	
5. Інформаційне забезпечення			
5.1 Забезпеченість студентів підручниками, навчальними посібниками, що містяться у власній бібліотеці (%)	100	100	
5.2 Співвідношення посадкових місць у власних читальних залах до загального контингенту студентів (%)	5-	6,3	+1,3
5.3 Забезпеченість читальних залів фаховими періодичними виданнями	4	10	+6

5.4 Можливість доступу викладачів і студентів до Інтернет як джерела інформації:			
- наявність обладнаних лабораторій	+	+	
- наявність каналів доступу	+	+	

Голова експертної комісії:

завідувач кафедри психосоматики і психологічної реабілітації Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, доктор психологічних наук, професор, голова комісії

Г. П. Мозгова**Експерт:**

доцент кафедри психології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, кандидат психологічних наук, член комісії

А. Е. Пасніченко

«1» червня 2018 року

З експертними висновками ознайомлений:

Ректор

Чорноморського національного університету імені Петра Могили

доктор технічних наук, професор

Л. П. Клименко

Голова комісії

Г. П. Мозгова

ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ
щодо матеріально-технічного, інформаційного та навчально-
методичного забезпечення освітньої діяльності
Галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки»
зі спеціальності 6.030102 «Психологія»
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
Чорноморського національного університету імені Петра Могили
Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1. Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінами)	2,4	2,87	+0,47
2. Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	30,08	+0,08
3. Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	-
2) пунктів харчування	+	+	-
3) актового чи концертного залу	+	+	-
4) спортивного залу	+	+	-
5) стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	-
6) медичного пункту	+	+	-
4. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком (мінімальний відсоток потреби)	70	100	+30
5. Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів	+	+	-

Голова комісії

Г. П. Мозгова

Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1. Наявність опису освітньої програми	+	+	-
2. Наявність навчального плану та пояснювальної записки до нього	+	+	-
3. Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
4. Наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
5. Наявність програми практичної підготовки, робочих програм практик	+	+	-
6. Забезпеченість студентів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
7. Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	-

Інформаційне забезпечення освітньої діяльності

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1. Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	8	10	+2
2. Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	-
3. Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/	+	+	-

Голова комісії

Г. П. Мозгова

